

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Jehuda, Kohn & Co.

Pred vojno je v ruski izobraženi družbi bilo znak pomanjkanja dobre vzgoje in srčne kulture, ako je kdo pri kakršnikoli priliki samo rahlo nakazal, da mu semitsko plemo ni ravno nad vsako mero simpatično. Ista družba je lahko omalovažujoče, zaničljivo ali sramoteče govorila o vseh drugih ruskih narodnostih, samo židje so bili izvezti. Nihče ni smel v olikani družbi rabiti izraza žid, dasi je ta naziv uporabljal kot živo besedo vsakdanjega govora ves narod. Židje so zahtevali zase naziv Jervrej in so s svojo trmasto doslednostjo tudi dosegli uradno uporabo tega imena.

Glavni razlog za to izjemno pozicijo, ki jo je imel židovski živelj v ruski svobodnjaški družbi, je dejstvo, da so bili židje v največjem času gibal vsega prevratniškega pokreta. Svobodni poklici so bili prenapolnjeni z židi. Da so ravno židje tvorili izredno velik odstotek tudi med revolucionarji, pa ne smemo pripisovati morda njihovemu interesu, da bi se stvari v državi sploh zboljšale, marveč edino želji, da bi svojemu življenju izposlovali tako svobodo, ki bi mu omogočila, da se v gospodarsko nerazviti državi polaste vseh materialnih dobrin in iz njih izvirajoče oblasti.

Nesmiselno bi bilo tajiti, da židje niso nadarjeni in inteligentni narod. Odstotek njihovi hljudi v vseh panogah javnega udejstvovanja je silno velik. Toda židje niso zastopani v nesorazmernem odstotku samo v odvetništvu, zdravstvu, novinarstvu, industriji in v bankarstvu, marveč je njih odstotek nesorazmerno velik tudi v izrazito kriminalnem pravcu: med trgovci z belim blagom, tihotapci valut in deviz, razširjevalci mamil, sleparskimi konjurzniki itd. Ni treba, da bi bil človek fanatičen antisemit Ludendorffovega ali Streicherjevega kova, ako se zgodi ob dognanjih kriminalne statistike. V Nemčiji so do podrobnosti izvedli to statistiko in dognali naslednje: Židje so dosegli v Nemčiji le 1% vsega prebivalstva, v omenjenih in sličnih kriminalnih panogah pa je njihova udležba znašala mestoma celo preko 50%.

O sličnih dognanjih v Rusiji ni bilo nič znanega; revolucionarno gibanje se je celo nekako solidariziralo s tem židovskim početjem, saj je veljalo pravilo: Čim slabše gre državi, tem bolj je stvar revolucije. Ko je tedaj prišlo do prevrata v Rusiji, so bili v trnutku na vrhuncu sami židje iz intelektualnih ali tudi iz zelo nizkih plastí, ki so se hoteli za vse trpljenje židovstva maščevati nad krščenimi Rusi. Lenin — Vladimir Ilič Ulanov — je bil samo ruska etiketa židovskih nasilnikov, ki so stvorili nekako zaključeno družbo, kamor so imeli dostop le redki nežidje kakor Čičerin, Kalinin, Buharin, Rykov, Džeržinski itd. Da bi to ne ostrašilo ruskega naroda, ki nagonsko ni naklonjen semitom, so si nadeli zvenčena ruska imena Trocki, Zinovjev, Sokolnikov, Jagoda in stotine drugih. Tudi Lenin in Stalin sta imela psevdonime, pod katerimi sta bolj znana v svetu kakor pod pravim imenom, toda onadva s tem nista prikrivala svojega pokolenja, marveč se je skrivala pred zasledovalci. Pri boljše-vikih židih pa je očiten edini namen: zatajiti se pred širokimi sloji ruskih narodnih množic, ki bi se zmrdovala nad stoddstotno židovsko sestavo sovjetskih vlad prvega desetletja.

Kakor pa vse kaže, so semiti po prirodi svojega narodnega značaja le preveč napenjalni lok, dokler se tetiva ni pretrgala in jih les ni silovito udaril v obraz. Njihovi intelektualci so videli v Rusiji in ruskem narodu le dobrodošel predmet, nad katerim bodo preizkušali učinkovitost vseh ted svojega boleste-nega mesianizma, ostala tolpa pa si je izvolila Rusijo kot deželo, kjer se bo izpolnila obljuba Jehove: »V tvoje roke bom dal tvoje sovražnike, da gospodu-ješ nad njimi in da ti služijo.« Usoda židovskega naroda, ki nima več moral-ne moči, da bi se lotil težkega telesnega dela na polju, ki krepí telo in daje značajno potrebno trdnost, je v tem, da se vedno bori za boljši položaj, nego ga imajo drugi narodi, in hoče živeti samo od njih fizičnega truda, krvi in potnih srag. Skoro dva tisoč let ta narod ni več oral, ni ustanovil niti enega mesta ali sela, kolonizacija v Palestini je poskus, ki samo potrjuje pravilo.

Odkar pa je Trocki s svojim levicars-tvom odkrito pokazal namen, da hoče zavreti konsolidacijo in ureditev raz-mer v Rusiji ter se postavil za židovsko idejo svetovne revolucije, je udarila židovskemu življenju v Rusiji črna ura. Po vrsti so začele padati glave židov-skih mogotcev. Pokazalo se je jasno, da so tu element v sklopu Rusije, da ne morejo biti besedniki ruskega naroda in da morajo izginiti z vodilnih mest. Minila je doba revolucijske psihoze, ru-ski človek spregleduje in čisti svoj ve-liki dom navlake, ki se je bila vgnezdila vanj v časih nereda in bojov.

Pri tem ne moremo mimo paradoksa: Rus Lenin je pripeljal na vladoto dru-ščino, Nerus Stalin pa jo brezobzirno in kruto uničuje. Uradno in formalno ne-čestitje ni antisemitizem, po

VELIKA BRITANIJA PREHAJA IZ DEFENZIVE V OFENZIVO

Z naslonitvijo na Francijo in Rusijo se je Anglija zadostno zava-rovala proti italijansko-nemškemu sodelovanju

Berlin, 16. aprila. b. »Berliner Tage-
blatt« je v zadnjem času objavil dva
članka, ki sta zbudila v tukajšnjih diplo-
matskih in političnih krogih posebno po-
zornost. Naslov prvega je bil: »Zapadno-
vzhodni divan«, v katerem se člankar do-
tika antagonizma med francosko-angle-
škim in italijansko-nemškim stališčem
glede zavarovanja srednje in vzhodne Ev-
rope z zvezi s pogajanjimi za sklenitev za-
padnega pakta. Drugi se nanaša na po-
ležaj odnosov v trikotju London-Rim-
Berlin in izvira od londonskega dopisnika
lista. Iz obeh člankov da prav dobro
razbrati nemško razočaranje nad ange-
lskim nezanimanjem za vezanje usode an-
gleške politike na politiko tretjega rajha.
V posebno močni meri prihaja ta pesimi-
zem do izraza v dopisu iz Londona, ki je
za presojo sedanjega angleškega stališča
v pereh mednarodnih problemih toliko
bolj zanimiv, ker ga je spisal nemški ko-
respondent v Londonu in ne predstavlja
torej tendencioznega mnenja Berlina.

Angleško-italijanski antagonizem

Dopisnik posveča glavni del svojih za-
nimivih razmišljanj najprej italijansko-
angleškemu antagonizmu in ugotavlja, da
ne pomeni sredozemski »gentlemen's
agreement« nobenega razčiščenja odnoša-
jev med obema sredozemskima velesila-
ma, ker so novi dogodki, med njimi itali-
janska intervencija v Španiji, Mussolini-
jevo potovanje v Ljubo in italijansko-ju-
goslovenski sporazum ustvarili nove
motnje, ki onemogočajo razčiščenje po-

ložaja. Anglija je pristala na likvidacijo
abesinske zadeve in na podpis džentlemen-
skega sporazuma le pod pogojem, da se
Italija pri Abesiniji ustavi in ne pokaže
v naprej nobene nove ekspanzijske ten-
denca v Sredozemlju. Ker se pa italijan-
ska dinamika očividno še ni ustavila, se
je Anglija končno odločila, da zamenja
dosedanj defenzivno politiko z ofenzivno.
Prvi korak na tej poti je pomenil že načrt
o petletnem oboroževanju, kateremu pa
sleda sedaj še druge akcije.

Severne države v bloku demokratskih držav

Dopisnik opozarja predvsem na uspeh
angleškega prizadevanja na evropskem
severu za doseganje popolne nevtralizacije
vseh tamkajšnjih malih držav, ki so s
tem potegnene iz območja dveh ideolo-
ških front in vključene ob enem na blok
demokratskih držav. Ta je danes izpo-
polnjen še s tesnim angleškim sodelova-
njem s Francijo, ki je danes navzlic vsem
pričakovanjem nekaterih v polom Blumo-
ve politike bolj trdna kakor kdaj prej.
ter z Zedinjenimi državami, katerih za-
snubitev za ideale demokracije se je tudi
posrečila. Angleški hrbet pa danes krije
nedvomno Rusija, ki je prav tako naslo-
njena na angleški demokratski blok. Ra-
zen tega se bo v maju sestala tudi impe-
rialna konferenca, ki bo skupno s sveča-
nim kronanjem angleškega kralja nudila
dovolj prilike za medsebojno izmenjava
mislí med zastopniki vseh dominionov in
izgraditvijo angleškega imperija na novi,
čisto demokratski bazi, kar bi demokrat-
ski blok le še bolj utrdilo.

Napori Anglije za kompro- mis v španski zadevi

Istočasno se Foreign office v zadnjem
času zelo trudi, da bi dosegel tudi v špan-
ski zadevi kompromis, ker bi mu samo
kompromisna rešitev zadržala gospodars-
ki vpliv pri obnovi Španije, gospodarski
vpliv pa seveda še politični vpliv, kar bi
pomenilo zopetno vzpostavitev porušenega
ravnateljstva v zapadnem sredozemskem
bazenu.

Niti z Nemčijo niti z Italijo

Položaj, v katerem se je London po
vseh teh svojih najnovejših akcijah, zna-
šel, je nedvomno tak, da za Anglijo tre-
nutno niti Italija niti Nemčija ne priha-
jata v poštev kot morebitna zaveznika ali
prijatelja. V razmerju do Nemčije, prav
tako kakor v onem do Italije, se ta pre-
hod iz defenzivnosti v ofenzivnost angie-
ške zunanje politike že prav dobro pozna.
Angleško-nemški odnosi so danes po do-
pisnikovem mnenju »manj kakor korektni-
«, kar je seveda le miljejski izraz za pri-
znanje pravega nasprotja, ki se je med dru-
gim pokazalo ne le v vprašanju kolonij,
temveč tudi v pogajanjih za sklenitev za-
padnega pakta, saj se je Londonu v polni
meri posrečilo izvlči Belgijo in Holan-
dsko iz nevarne čone enostranskega nem-
škega zadržanja njunih meja.

Povečano angleško zanimanje za do-
godke v srednji Evropi prav tako doka-
zuje, da se Anglija ne zadovoljuje več s
položajem navadnega opazovalca.

nov. Italijani navidezno pričujejo mnenju,
da je vprašanje oboje vladavine izrazito
notranje avstrijsko vprašanje, toda istočas-
no opozarjajo, da bi utegnili imeti to vpra-
šanje mednarodne odmeve, kar bi seveda
dovedlo do težkih komplikacij. Zato bi bilo
po mnenju italijanskih uradnih krogov pri-
poročljivo, da bi Avstrija v habzburškem
vprašanju pokazala nekako enak »realizem«
kakor Madžarska v vprašanju legitimističnega
pokreta.

V informiranih angleških krogih so mne-
nja, da avstrijsko-nemški sporazum ni ostan-
brez vpliva na italijanski položaj na Dunaj-
ju. Velike sredozemske skrbi Italije in nje-
ni napori za zgraditev kolonialnega imperi-
ja tudi niso ostali brez posledice za italijan-
sko srednjeevropsko politiko. Zato se sedaj
Italija močno prizadeva, da bi z novo po-
godbo z Jugoslavijo in zaželjeno pogodbo z
Rumunjo svoj vpliv na Balkanu ojačila in
konsolidirala. V tem okviru pomen bene-
škega sestanka še bolj narašča.

Utrujenost v obeh taborih

Na španskih bojiščih nobenih posebnih dogodkov

Pariz, 16. aprila. br. O položaju na
španskih bojiščih so prišlele danes le pi-
le vesti. Vse kaže, da je po 14 dnevni
ofenzivi vladnih čet nastal zaradi utruje-
nosti in izčrpanosti na obeh straneh za-
stoj. Poročila omenjajo le nekatere manj
pomembne dogodke na posameznih fron-
tah, v glavnem pa je ostal položaj nespre-
menjen. Vsi napori generala Francsa, da
bi zopet osvojil izgubljene postojanke, za-
staj pa, da bi rešil obleganje v univer-
zitetnem okraju, so ostali popolnoma brez-
uspešni. Glavni stan generala Francsa
sploh ni izdal nobenega konkretnega po-
ročila o položaju na bojiščih, madriški
obrambni odbor pa pravi v svojem krat-
kem poročilu, da so vladne čete na ma-
drski fronti izvršile na raznih odsekih
več uspešnih akcij manjšega obsega in iz-
boljšale svoje postojanke zlasti pri Gara-
bitu. Vladna letala so izvršila uspešno
bombardiranje sovražnih postojank in pre-
prečila zbiranje Francovih rezerv. Na ba-
skovski fronti je vladal danes relativen
mir. Iz Avilje poročajo nacionalisti, da so
protinapad vladnih čet tri kilometre se-
verno od ceste proti Durangu odbili.

Republikansko vojno poročilo

Madriški obrambni odbor je izdal da-
nes opoldne naslednji komuniké:
Na zahodni madriški fronti so republi-
kanske čete izvršile več manjših operacij
in so si popravile postojanke v odseku
hriba Garabitas in v pokrajini Sero del
Agila. Republikanski letalstvo je na osred-
nji fronti izvršilo več bombardiranj po-
staj, vojašnic in drugih objektov v okolici
Valladolida.

Kaj pravijo nacionalisti o položaju

Nacionalistični glavni stan že par dni
sem ne objavlja nobenih poročil o položaju
na frontah, marveč se omejuje zgolj na
to, da zanika uspehe vladnih čet in prika-
zuje njihovo ofenzivo kot neuspešno vojaško
operacijo, ki je stala vladne čete samo
ogromne izgube, tako na ljudeh, kakor na
materijalu. Današnje poročilo glavnega
stana generala Francsa najprej demantira
v inozemstvu razširjene vesti, da namerava
general Franco odstopiti kot vrhovni po-
veljnik nacionalističnih čet ter da bo vr-
hovno poveljstvo prevzel general Molla.
Nadalje naglašja komuniké, da so imele
vladne čete po izjavah ujetnikov in be-
gunccev v teku zadnjih dni ogromne izgu-

be. Tako se je od divizije Ristov, ki je šte-
la 3.000 moč, vrnilo samo 1.000. Thälma-
nova brigada, ki je štela ob začetku ofen-
zive 3.000 moč, je izgubila vse oficirje in
je ostalo živih samo še 70 moč. Brigada
Lister je uničena do zadnjega moža, od
brigade Dimitrov pa jih je ostalo samo
200. Prav tako so po teh poročilih popol-
noma uničene brigade št. 75, 61 in 63. Po
izpovedih ujetnikov je prišel general
Miaja svojo ofenzivo z armado, ki je šte-
la 50.000 moč in je razpolagala z nad 120
tanki. Dosedaj je izgubil 15.000 mrtvih in
nad 30.000 ranjenih. (Če bi bilo to poročilo
točno, bi imel general Miaja torej samo
še 5.000 moč in je potem še bolj čudno, da
francovci tega neznanega števila nika-
kor ne morejo ukrotiti). Končno poročila
vrhovno vodstvo francovcev, da je dal ge-
neral Miaja ustreliti več sovjetskih oficir-
jev, ki so ga najprej silili, da je pričel
ofenzivo, sami pa niso hoteli na bojišče.

Kar se tiče položaja na frontah, poročila
samo navaja, da je bilo na madriški
fronti samo malo brezpomembnega pu-
škarjenja, dočim na drugih frontah ni bilo
nobenih dogodkov, ker smeg ovira vojaške
operacije. Na južni fronti so nacionalisti
pregnali vladne čete s Sierra de Grana,
na baskovski fronti pa so sestrelili dve
vladni letali.

Katalonska vladna kriza rešena

Barcelona, 16. aprila. AA. Predsednik
Companys je danes popoldne sprejel po-
ročevalce listov in jim je izjavil, da je kriza
katalonske vlade rešena. Začasna vlada je
ukinjena in danes popoldne se bo sestavil
kabinet v isti obliki, kakor je bil pred kri-
zo. Portfelje prosvete, financ in javne var-
nosti bo obdržala republikanska levica,
narodno obrambo, gospodarstvo, promet,
higieno in socialno politiko dobi glavna de-
lavska zveza, pravosodje, delo, javna dela
in oskrba so pa pridržane zvezi kmetijskih
delavcev in zvezi kmetijskih zakupnikov.
Ministri republikanske levice bodo isti,
kakor so bili v prejšnjem kabinetu.

Poziv španskega poslaništva v Beogradu

Beograd, 16. aprila. p. Špansko poslani-
štvo v Beogradu poziva vse španske držav-
ljane, ki se mude ali bivaajo v Jugoslaviji,
in pripadajo letnikom 1932 do 1936, naj se
nemudoma prijavijo poslaništvu zaradi
mobilizacije, ki jo je odredila vlada, da
dobe nadaljnja navodila.

Ljubljanski Sokol svojemu članstvu in prijateljem

Na pragu Petrove sokolske petlet-
ke je letošnji občni zbor po predlogu
društvenega upravnega odbora in od-
seka za zgradbo sokolskega doma iz-
povedal enodušno svojo trdno in ne-
omajno voljo: ustvariti v okviru petlet-
nega načrta svojemu članstvu nove
in boljše pogoje za delo, za razmah
in napredek v duhu sokolskih načel.
Konkretno je bilo sklenjeno, da se v
tej pomembni dobi med drugim uvede
akcija za postavitve lastnega doma.

Sednji društveni prostori že dolgo
ne ustrezajo svojemu namenu, ker da-
leč zaostajajo za današnjimi znanstve-
nimi izsledki in praktičnimi izkustvi
na polju telesne vzgoje. Ni se torej ču-
diti, če tudi vztrajno in smotno delo
v teh prostorih ni rodilo povsem za-
dovoljivih in trajnih uspehov, če je bi-
la želja članstva po ustvaritvi boljših
materialnih pogojev sokolskemu vzgo-
nemu delu vedno živa, če je naposled
prišla do konkretnega izraza v mani-
festantnem sklepu na občnem zboru.

Zavedamo se po eni strani važnosti
tega podjetja svojega načrta, po drugi
strani resnosti sedanjega časa, svesti
pa smo si svoje moči, ki, oprta na po-
žrtvovalnost in krepko voljo, more
premagati vse ovire in ustvariti najlep-
še uspehe. Vemo naposled tudi to, da
smo navezani predvsem na pomoč svo-
jega članstva in prijateljev društva,
ker šele potem, če se izkaže naša la-
stna požrtvovalnost, smemo apelirati
tudi na javnost.

S temi stvarnimi ugotovitvami se
obračamo na članstvo in prijatelje z
vljudno in nujno prošnjo, da nas čim
najbolj podpro v našem nesebičnem
prizadevanju. Vsak član, vsaka članica,
še več, vsak pripadnik našega društva,
(naraščaj in deca) naj stori sklep, da
bo pomembni dobi sokolske Petrove
petletke postavil spomnik v obliki
gnotnega prispevka za dom preroje-
nemu sokolskemu pokolenju. Vsak pri-
spevaja po svojih močeh, vsak pa to-
liko, da bo ob zaključku akcije in v
proslavo društvene 75-letnice položen
temeljni kamen bodoči stavbi in kro-
nano naše načrtno delo na zunaj.

To je naš klic v duhu sklepa na obč-
nem zboru.

BOGUMIL KAJZELJ,

starosta Ljubljanskega Sokola

DR. VLADIMIR RAVNIHAR

predsednik odbeka za zgradbo doma
Ljubljanskega Sokola

FRANCE AHČIN

tajnik Ljubljanskega Sokola

Aretacije nacistov na Madžarskem

Budimpešta, 16. aprila. o. Novi minister
Szell je zapolčel danes akcijo proti ekstrem-
nim strankam na Madžarskem. Povsem ne-
pričakovano je policija v Budimpešti in v
provinciji zasedla prostore madžarske naci-
stične organizacije »Narodna vojska« ter v
Budimpešti aretirala njene voditelje Sa-
lasza in 24 ljudi, ki jih je našla v stran-
kinih lokalih. Zapolnila je tudi dva stota
političnih letakov, seznam članov stranke in
vso korespondenco, iz katere je razvidno,
da je bila stranka v zvezi z inozemstvom.
odkoder je prejemale navodila in denar. Ko
bo pregledan vse zaplenjeni material, bo
Szasz izročen državnemu tožilstvu v na-
daljnje postopanje.

Istočasno je policija prišla na sled tajni
komunistični organizaciji, ki je v zadnjem
času prejela večje vsote denarja iz inozem-
stva in započela novo propagandno akcijo.
Aretiran je bil mladi vodja te organizacije
Julij Deutsch skupaj s 12 člani vodstva. Na
podlagi zaplenjene korespondence je bilo
aretiranih še nadaljnjih 33 članov te organi-
zacije.

Kulturni boj v Nemčiji

London, 16. aprila. o. Dunajski dopisnik
»News Chronicle« poroča o govoricah v
avstrijskih katoliških krogih, po katerih
so nacistični krogi v Nemčiji sklenili na-
stopiti z vso oostrostjo proti trem nem-
skim kardinalom, kakor sploh proti celot-
nemu nemškemu katoliškemu episkopatu,
če papež ne bo prekril svoje zadnje en-
čilike proti narodnemu socializmu. Nem-
ške škofo dolže, da so na skrivaj apravili
preko meje v Rim dokumente na podlagi
katerih je bila sestavljena zadnja pape-
ževa enciklika.

Nove aretacije v Rusiji

London, 16. aprila. o. Moskovski dopisnik
angleških listov poročajo, da se nadaljujejo
aretacije visokih sovjetskih funkcionarjev.
Poleg drugih je bil aretiran namestnik ljud-
skega komisarja za pravosodje Puškinov,
ki je v zadnjem času sestavil več sovjetske
zakone. Aretirani so tudi bili ljudski komi-
sar za železnice Nevski, uredniki listov »Ko-
munist« in »Kolhoz« ter književnik Aben-
bargh.

Novi pakti na Balkanu

Prerokovanja rumunskega oficijalnega lista — Pogajanja za vstop Bolgarije v Balkansko zvezo — Vzhodni sredozemski pakt

Bukarešta, 16. aprila. AA. »Le Monde« piše v zadnji številki o mednarodni politiki Jugoslavije, in pravi med drugim:

»Zdaj lahko rečemo, da se bo Balkanska zveza v kratkem razširila tudi na Bolgarsko. V ta namen je predsednik turške vlade prevzel nalogo, da uredi najprej sporna vprašanja med Bolgarijo in Rumunijo. Ta vprašanja niso tako važna in se dajo z lahko urediti. Italijansko-jugoslovenski pakt bo olajšal sklenitev ožjega mediteranskega pakta med Italijo, Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo, ki je postal potreben zaradi novega položaja v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Pakt se bo opiral na načela džentlmenškega dogovora med Italijo in Veliko Britanijo.

Tudi drugi člani Balkanske zveze so sklenili preurediti svoje stike z Italijo, s katero bodo vsi v kratkem sklenili

podobne pakte.

Po tej poti bo srednja in jugovzhodna Evropa bolj zavarovana, kakor pa z nameravanimi zapletenimi diplomatskimi obrabi in z nevarnimi političnimi sistemi. Pri tej novi politični akciji francoska diplomacija ni mnogo sodelovala, vendar iz tega ni mogoče sklepati, da bi bili novi politični pravci v tem delu Evrope obrnjeni proti Franciji. Nasprotno, njen ugled je neokrnjen. Glede Anglije je treba priznati, da bo v bodoče olajšana za eno skrb, ko bo videla, kako ustvarjajo v srcu Evrope sila krepka jamstva miru.

Države srednje in jugovzhodne Evrope so končno našle pot, po kateri bodo mogle preprečiti tako hegemonijo Berlina kakor hegemonijo iz Moskve in bodo na ta način odstranile nevarnost, da bi postale področje spopada dveh nasprotnih si ideologij.

Izmet Ineni in Ruždi Aras v Sarajevu

Sarajevo, 16. aprila. a. Na potovanje iz Beograda preko Kragujevca in Kraljeva sta pripela danes semkaj predsednik turške vlade Izmet Ineni ter zunanji minister Ruždi Aras. Sarajevo ju je sprejelo navdušeno in prisrčno. Vse hiše so bile okrašene z jugoslovanskimi in turškimi trobojnicami. Pred kolodvorom je bilo zbranih nad 30.000 ljudi, ki so priredili visokim turskim gostom veličanske ovacije. Na peronu so pričakovali goste prometni ministri dr. Spaho, ban dr. Lukić, sarajevski župan z občinskimi svetovalci, pravoslavni metropolit Peter, zastopniki državnih uradov ter vseh sarajevskih kulturnih, gospodarskih in drugih korporacij. Predsednik turške vlade je pozdravil sarajevski župan s kratkim nagovorom, poudarjajoč, da so Sarajevčani vedno z velikimi simpatijami spremljali napredek turškega naroda pod vodstvom turškega narodnega heroja, predsednika Kemala Atatürka. Po županovem

govoru je godba zaigrala turško himno, na kar se je predsednik turške vlade Ineni zahvalil za prisrčni sprejem v francoski, poudarjajoč, da je prijateljstvo med Turčijo in Jugoslavijo neomajno in utrjeno s skupnim stremeljem po ohranitvi miru. Svoj govor je zaključil z vzklikom v srbski: »Živela Jugoslavija!« Še tekom dopoldneva so si gostje ogledali vojaško-tehniški zavod v Sarajevu ter muzej, kjer so se predvsem zanimali v etnografskem oddelku za raznovrstne narodne noše iz vseh krajev Bosne in Hercegovine.

Na povratku obisk v Sofiji

Sofija, 16. aprila. AA. Na povratku iz Beograda v Ankaru se bosta turška državna izmet Ineni in Ruždi Aras dne 20. aprila ustavila v Sofiji. Po ogledu mesta se bosta udeležila obeda, ki ga bo priredil predsednik vlade Kjušeivanov.

Pomorski sporazum Rusije z zapadnimi državami

Rusija je pripravljena podpisati pomorski sporazum iz l. 1935, ki so ga sklenile Francija, Zedinjene države in Anglija

Pariz, 16. aprila. o. V tujakšnji diplomatskih krogih pričakujejo da bo v najkrajšem času sklenjen obsežen sporazum med Anglijo, Francijo in Rusijo in Zedinjenimi državami o pomorskih zadevah. Počudilo je to, da dala Francija ter z zadovoljstvom ugotavljajo, da je prišlo do znatnega zboljšanja odnosov med Anglijo in Rusijo.

Rusija je pripravljena podpisati pomorski sporazum iz l. 1935, ki so ga sklenile Francija, Anglija in Zedinjene države in ki ga je skoro istočasno signirala tudi Nemčija. Sovjetska vlada je sklenila sporazum z Anglijo, Francijo in Zedinjenimi državami o tehničnih zadevah svojega pomorskega

programa. Po tem sporazumu bo Rusija se letos pričela graditi dve linjski ladji po 25.000 ton ter 10 križark. Pomorsko ratiteto z Japonsko namerava Rusija doseči v dveh letih, seveda, če ne bo Japonska istočasno stremela za tem da bi sklenila z Rusijo poseben sporazum. Pošiljanje ameriških, angleških in francoskih pomorskih vojništev v Rusijo je v zvezi z znanimi dobavami materiala za sovjetsko pomorsko silo.

Ta sporazum, za čegar izvedbo je Rusija dala posebna jamstva, je bil sprejet v Parizu z velikim zadovoljstvom, ker bo omogočil tudi širši sporazum med Anglijo, Francijo, Zedinjenimi državami in Rusijo o vseh vprašanjih Daljnega vzhoda.

Pred pričetkom kontrole

Italija pripravljena razpravljati tudi o odpoklicu prostovoljcev — Zanimiva izjava poslanika Majskega

Pariz, 16. aprila. br. Mnogo važnejša, kakor poročila s španskih bojišč, so danes poročila o diplomatskih akcijah, ki so v zvezi s španskimi zadevami. Glavni predmet komentarjev in razprav na tem polju je končnoveljavni sklep o uvedbi splošne mednarodne kontrole na španskih mejah na morju in na kopnem, ki je sedaj definitivno določena na ponedeljek, 19. t. m. Prvotno se je uvedba kontrole napovedovala že za 7. marec, toda zaradi težav, ki so jih delale posamezne države, katerim ni šlo v račun, da bi si se njihovi transporti v Španijo kontrolirali, so morali uvedbo kontrole vedno znova odlagati. Le Francija je že pred uveljavljenjem začela izvajati vsaj delno kontrolo, tako na špansko-francoski meji kakor na morju. Nevtralni kontrolorji so že pred tednom dni nastopili svoje mesta v določenih lukah in na prehodih na Pirenejih. Z uvedbo splošne kontrole se bo položaj v Španiji brez dvoma razčistil. Od torka jutraj dalje ne bo mogel noben parnik več v španske luke, ne da bi se poprej podvrnil pregledu svojega tovora. Če bo tovor sestojal iz prepovedanega blaga, to je vojnega materiala, parnik ne bo smel odpluti v nobeno špansko luko. Seveda je odvisno od posameznih držav in od poveljnikov posameznih trgovskih ladij, ali bodo to prepoved spoštovali. Vojne ladje držav, ki sodelujejo pri kontroli, nimajo pravice, z orožjem nastopiti proti ladjam, ki bi to prepoved prekršile, marveč bodo dotični parnik odneslo državo, ki ji pripada, prijavile vrhovnemu vodstvu kontrole in londonskemu odboru. Vendar je pričakovati, da nobena država ne bo kršila teh določb, ker bi bila sicer živahno danes komentirajo v diplomatskih krogih potek večerjaje seje londonskega odbora, na kateri je prišlo do sklepa glede uveljavljanja kontrole. Na tej seji je italijanski poslanik Grandi v nasprotju z dosedanjim stališčem Italije nadel vprašanje tujih prostovoljcev v Španiji in izjavil, da je Italija pripravljena razpravljati o odpoklicu vseh španskih prostovoljcev. Seveda je do odpoklica še dolga pot, vendar pa sodi jo diplomatiki krogih, da pomeni ta izjava italijanskega zastopnika popoln preokret v tem vprašanju. Splošno tolačajo spremembo italijanskega stališča za znak, da se je Italija pod pritiskom mednarodnega javnega mnenja odrekla svoji dosedanjji vojni politiki v Španiji, ki je predstavljala veliko nevarnost ne samo za španski

narod, marveč za splošni mir v Evropi. Italija je morda uvidela brezupnost svoje intervencije v korist generala Franca in skuša sedaj najti časten izhod.

Ostale države skušajo brez pridržka podpirati to politiko Italije. Zelo ugoden vtis je napravil nastop sovjetskega zastopnika v londonskem odboru, poslanika Majskega, ki je spričo spremenjenega stališča Italije glede Španije izjavil, da ruska vlada ne vztraja več pri svoji zahtevi, naj bi posebna mednarodna komisija odptovala v Španijo in ugotovila, ali je Italija res poslala generalu Francu na pomoč več divizij svoje vojske. To je dokaz, da želi Rusija prav tako, kakor Francija in Anglija, omogočiti intervencijskim državam časten umik in lojalno izvajanje politike nevmešavanja.

Angleška pozornost na dogodke v Španiji

London, 16. aprila. b. Pri večerjaji zunanje-politični debati v parlamentu je govoril tudi konservativni poslanec E. E. Ewans, ki je izjavil med drugim: Upam, da ne bo Španija obrnila pozornosti angleške vlade v tolikšni meri, nase, da bi pri tem izgubila izpred očij nevarnosti, ki prete od strani nemškega narodnega socializma, posebej še češko-slovaški, ker bi utegnile te nevarnosti še naraščati, ako bi preveč zasledovali samo razvoj španskih dogodkov.

Van Zeeland pojde v Ameriko

Pariz, 16. aprila. br. Iz Brusija poročajo, da namerava ministrski predsednik Van Zeeland v zvezi z mandatom, ki sta mu poverili Anglija in Francija za proučitev mednarodnega gospodarskega položaja v svrhu pospeševanja mednarodne izmenjave blaga, v kratkem odpotovati v Ameriko in osebno stopiti v stike s predsednikom Rooseveltom. V pariskih krogih smatrajo to za izredno važen korak, ki utegne roditi dalekosežne posledice. Če bo ta akcija Van Zeelanda uspešna, bo prišlo do še tesnejše zružitve demokratičnih držav, ki se je pričela s sklenitvijo valutnega sporazuma med Ameriko, Anglijo in Francijo. Poglobitev sodelovanja na gospodarskem polju bo brez dvoma poglobila tudi medsebojne politične vezi in tako ustvarila najverjetnejši branik demokracije, reda in mira.

Kralj na Jadranu

Beograd, 16. aprila. AA. Nj. Vel. kralj Peter II. in kneževič Aleksander sta danes ob 14. odpotovala iz Beograda v Milocer, kjer bosta preživela velikonočne praznike. Kralja in kneževiča so sprejeli na topčidersko železniško postajo Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. Vis. knez namestnik Pavle ter civilni in vojaški dom Nj. Vel. kralja.

Beleške

V obrambo državne zastave

Glavni organ JRZ »Samouprava« pravi, da se dogajajo v Dubrovniku resnično čudne stvari »ter citira »neverjetno« poročilo lista »Dubrovnik«. Ta list namreč toži, »da so nekateri novo izvoljeni občinski odbori v dubrovniški okolici tako »patriotsko navduhneni«, da so sneli z občinskih poslopij jugoslovensko državno zastavo in celo občinske napisne table in jih zamenjali s svojimi separatističnimi napisi.«

»Samouprava« ne more in ne more verjeti, da bi bilo to poročilo točno. Zato poziva merodajne faktore, da »stvar nemudoma preiščejo in eksemplarčno kaznujejo ne samo krivce, ki so se pregrešili proti zakonu, nego tudi vse one, ki so po svoji službeni dolžnosti dolžni čuvati zakon. Državna zastava je simbol naše države, ki ga morajo vsi spoštovati. Ako mislijo nesolidni elementi, da bodo lahko izrabljali liberalizem sedanjega režima za svoje separatistične namene, potem se grdo varajo. Zakon se mora spoštovati in kdor ga ne bo spoštoval, bo kaznovan. Ne more se voditi ena politika v Zagrebu (?) in druga v Dubrovniku.«

Odlotno »Samouprava« nas preseneča. Ton, ki ga je ubrala s to notico, je povsem nov. Ali je prvi znak novega razdobja reševanja hrvaškega vprašanja, ki ga nekateri dobro poučeni beograjski krogi že nekaj časa sme napovedujejo? Gospodje pri »Samoupravi« streljajo na uboge občinske očete po dubrovniških okoljskih občinah, ciljajo pa seveda na nekoga drugega, ki je dal navodila tem očetom, kako naj nastopijo v občinskih odborih. Bojimo se le, da bo plačal račun zopet samo nesrečni sreski načelnik, ki je po mišljenju »Samouprave« najbolj poklican čuvati avtoriteto zakona...

Disciplina

»Hrvatski dnevnik« objavlja razglas, s katerim g. dr. Maček izključuje iz bivše HSS splitskega odvetnika dr. Ivana Cuzlija, ker je »imel 11. t. m. sestanek v vasi Biski brez vednosti organizacije HSS in njenih predstavnikov, torej na lastno pest.«

Franco in Baski

Včerajšnji »Slovenec« razpravlja o tem, zakaj se Baski, ki so vendar »izvrstni katoličani«, v španski državljanski vojni borijo »ob strani marksistov in brezbožnih komunistov« proti generalu Francu. Po mnenju »Slovenca« so bili Baski postavljeni pred alternativo: da se odločijo ali za vero, družino in red, ki jih baje branijo frankovci, ali pa za samoupravo, ki jim jo objubljujejo boljševiki. V tej dilemi so se, vse po mnenju »Slovenca«, izvrstni katoliški odločili proti veri, družini in redu za — samoupravo.

Gospodje iz Kopitarjeve ulice so zaradi tega v skrbih in toplo svetujejo generalu Francu, naj vendar tudi on objubi Baskom samoupravo. Toda gospod je očitno sicer velik branitelj verskih svetinj, pri tem pa tudi enako odločen branitelj centralizma. »Slovenec« ga opravičuje s tem, da je patriotizem njegovih pristašev tako velik, da ne dopušča tvorbe avtonomnih narodnih teles. Zato se »Slovenec« tudi nič ne nadeja, da bi general Franco poslušal njegove dobromerne nasvete.

Gospodje pri »Slovencu« se menda niti ne zavedajo, v kako čudno luč so postavili versko verno katoliških Baskov, o katerih sodijo, da se raje borijo za samoupravo, kakor za vero, družino in red. Resnica bo najbrž vendar le nekoliko drugačna. Baski in njihovi duhovniki očitno niso prepričani, da bi bila na fronti, ki jo podpirajo, vera bolj v nevarnosti, kakor v nasprotniškem taboru.

„Nacionalisti“

Tudi včerajšnji »Slovenski dom« je prinesel komunikate zagrebške policijske uprave o žalostnih spopadih med akademiki zagrebške univerze. Čeprav iz komunikata ni razvidno, kakšni skupini sta se spopadli, je »Slovenski dom« poročilo opremil z naslovom »Poboji med nacionalističnimi in komunističnimi študenti v Zagrebu«.

Da ne bo javnost napačno poučena, je treba ugotoviti, da pri spopadu ni šlo za jugoslovenske nacionaliste, ki tvorijo sicer na zagrebški univerzi močno skupino, ki pa se samoumevno skrbno izogibajo vsakega vmešavanja v spore med inakovsko orientiranimi akademiki. »Nacionalisti«, o katerih govori »Slovenski dom«, so oni, ki jih zagrebški listi označujejo za hrvaške fašiste, torej frankovci in hrvaški krikalci.

Revolucija v Rusiji

Včerajšnji »Slovenec« objavlja nad sto vrst dolg telegram, ki ga je prejel naravnost iz Litiške in sicer iz Talina (nekdanjega Revala), kjer so ujeli radiogram, da so se v Uzbekistanu uprli uzbeki, sarksi, baskirski, kalmaški in ruski kmeti. Revolucija je splošna. Glavno mesto Tascent je v rokah upornikov. Na zidovih mesta vira črna zastava z belim križem. Vojvoda se je zaprla v neko cerkev, ki je spremenjena v plesno dvorano, in čaka pomoči. Ta pa ne more priti, ker so uporniki razdrli železniško mrežo.

V Tiflisu so uporniki zažgali bencinske rezervoarje in si tako napravili ognjeno bariero, izza katere streljajo na vladne čete. Na Daljnem vzhodu v Habarovsku je tudi odkrila velika zarota. Vse kaže, da bo revolucija kmalu dvignila vso Rusijo. Stalin se pripravja, da jo vstopi v krvi, toda nezadovoljevo prebivalstva je prekipelo do vrhunca. Ponekod je množica pobesila sovjetske načelnike. V Tobolsku so pa dva agenta GPU vrgli celo v voznjak. Več stotisoč ljudi je aretiranih. Med njimi tudi priljubljeni general Polvargi, ki so mu najprej napravili luknjo v trebuh, potem so ga pa vrgli v ječo.

Pri volitvah zmaguje vlada le na ta način, da pošilja na volišča kaznjence iz koncen-

Neresnična vest

Zagreb, 16. aprila. AA. Banska uprava v Zagrebu je izdala tole sporočilo: Glede na časopisne vesti, da so v Brusnari ubili iz zasode poslanca in gušarja Blaža Piščeviča, se razglaja, da ta vest ni resnična. Nasprotno, ugotovilo se je, da se je Blaž Piščevič sam ponesrečil. Pokojni Blaž Piščevič ni bil ne prej ne zdaj poslanec.

Zborovanje županov pristašev JRZ

Včeraj dopoldne je bil v Ljubljani izredni občni zbor nove zveze županov. Zbralo se je okrog sto ljudi. Glavno besedo so imeli znani gospodje Ferdinand Novak, Hinko Lebinger, Franjo Žebot in Ivan Vesjenjak. Predsednik županske zveze g. Novak je srdito napadal režim, ki je demontiral vse samoupravne institucije — kakor je znano, se je to zgodilo že l. 1929 — in je trdil, da je delovanje občin v smislu samouprave nemogoče. Demokracija je v resni nevarnosti, občina preveč pod nadzorstvom upravnih oblasti.

Ogorčen je bil tudi g. Lebinger iz Litiše, ki je prečital posebno resolucijo. Resolucija zahteva široke ljudske samouprave, dekoncentrirano državno upravo in vzpostavlo zakonitosti. Ostro napada resolucija bivše avtoritativne režime od l. 1929 do kresne noči 1935, ki jim očita, da so hudo oškodovali interese slovenskega naroda, demontirali samoupravo, pogazili samoodlobo ljudstva, se polastili »naših« občin, kršili zakone in demoralizirali javno upravo. G. Ivan Vesjenjak tudi s tem še ni bil zadovoljen in je kot bivši aspi-

Pri boleznih v sklepih, protinu, išijasu

dosežete dober uspeh s Togonal tabletami. Učinek je nagle in sigurne brez škodljivih stranskih pojavov. Vprašajte svojega zdravnika. — Dobivajo se v vseh lekarnah. Ogl. reg. br. 1437 od 5/2/32.

rant na senatsko kandidaturu pod Jevtičevim režimom v l. 1935 predlagal obsojdo nastopa in dela »naših nasprotnikov«, posebej še senatorjev dr. Kramerja in Ivana Puclja, katerima v svojem imenu in v imenu svojih misliljenikov že v naprej izraža svoje nezaupanje za bodoče senatne volitve.

Enako hud je bil mariborski gospod Franjo Žebot, svojačinski aspirant na poslansko kandidaturu pod Petrom Živkovičem in nato v dobi Jevtičevega režima kandidat pri senatskih volitvah. Posebno se je pritoževal, da imajo čestni odbori premalo avtonomije, zlasti še sedaj, ko je po novem finančnem zakonu imenovanje njihovih predsednikov prepuščeno svobodni odločitvi banskih uprav.

Na občnem zboru županske zveze JRZ so poslednje govorili o »naših« občinah in »naših nasprotnikih, kar je dalo zborovanju izrazito strankarsko obeležje. Kljub temu sklicatelji z udeležbo niso bili zadovoljni, enako tudi ne s premalo borbenim duhom, ki se je na zborovanju pokazal.

Zopet sodno zadoščenje razrešenemu in oklevetanemu županu

Celje, 16. aprila. Dne 26. XI. 1936. je banska uprava razrešila župana občine Dramlje v celjskem srezu, g. Franca Mastnaka, z utemeljitvijo, da je zagrešil Mastnaka, po kazenskem zakonu kaznivo dejanje. To je bilo nekoliko dni pred občinskimi volitvami v Dramljah. Razrešeni so bili tudi še nekateri odborniki, tako da je nato sreski načelnik ugotovil, da je občinski odbor sploh postal delnezmogljiv, in je tik pred volitvami imenoval novo občinsko upravo. Županu Mastnaku je razrešitvena odločba očitala, da je ponesrečil znesek 500 Din, ki ga je prejel od svojega strica za uboge občine Dramlje in da je enako obdržal zase tudi 500 Din, ki jih je bil prejel kot izkupicek za od banske uprave občini dobavljeni semenski oves in semenski krompir. Banska uprava je ob enem, kakor to zahteva zakon, ogradila župana Mastnaka okrožnemu sodišču v Celju.

Vse to se je zgodilo, kakor že rečeno, tik pred volitvami, ki so bile razpisane za 6. december 1936. Razumljivo je, da so politični nasprotniki razrešitev župana g. Mastnaka in njegovo ovadbo državne mu tožilstvu na svo moč izrabljali in zlorabljali v volilni borbi in brezvestno obrekovali poštenega in uglednega moža. Kljub temu je pri volitvah z veliko večino zmagala lista, katere nosilec je bil razrešeni župan Franc Mastnak. Ko pa bi moral nova uprava od imenovane uprave prevzeti vodstvo občine, je sresko načelstvo z odločbo z dne 12. decembra odredilo, da izvoljeni župan Mastnak ne sme prevzati županskih poslov, dokler vprašanje »krivde« ni rešeno.

G. Mastnak je zopet to odločbo vložil pritožbo na bansko upravo, ker sresko načelstvo nima pravice izdajati takih od-

lokov. Banska uprava je pritožbi res ugodila, obenem pa g. Mastnaka znova razrešila županskih in odborniških funkcij v občini Dramlje, tako da je ostalo vse pri starem.

Sodna preiskava je šla dalje in pred nekaj dnevi se je vršila na obtožbo državnega tožilstva zaradi gori navedenih dveh obdolžitev glavna razprava pred okrožnim sodiščem v Celju zoper razrešena župana Franca Mastnaka.

G. Mastnaka je branil advokat dr. Ernest Kalan. Okrožno sodišče je župana Mastnaka v celoti oprostil, ker niti v prvem niti v drugem primeru ni bil podan nikakšen dokaz, da bi bil zagrešil kakšno kaznivo dejanje. Dokazalo se je, da je darovatelj prvih 500 Din, Anton Mastnak, županu Mastnaku izjavil, naj s tem denarjem napravi, kar sam hoče, in da ta denar ni bil izročan Mastnaku kot županu, ampak kot sorodniku pok. Antona Mastnaka z izrecnim naročilom, da ga naj ne da v občinsko blagajno, ampak naj z njim ukrepa po svoji uvidenosti. Glede drugega zneska 500 Din pa se je dokazalo, da je Mastnak pisal sreskemu načelstvu v Celju in prosil za odločbo, kaj se naj s tem denarjem zgodi, da je bila dotična vloga tudi sreskemu načelstvu poslana, se je pa tam izgubila in da je župan Mastnak opetovano poročal občinskemu odbornikom, da ne ve, kam naj pošlje dotičnih 500 Din, ker čaka na odgovor sreskega načelstva.

Zaradi tega je seveda moral biti obtoženi župan oproščen in je razsodba že tudi pravomočna.

Po štirih mesecih klevetanja je sedaj dobil tudi župan Mastnak, kakor mnogi drugi svoje zadoščanje pred objektivnim sodiščem.

Pogreb v Zagrebu ubitega akademika

Zagreb, 16. aprila. o. Nocoj ob šestih je bil pogreb pri krvavih spopadih med akademiki ubitega jurista Kste Ljubičiča. Pogreba se je udeležilo okrog 4000 akademikov in drugih ljudi. Pogrebni sprevod se je vijl od anatomijskega inštituta na Šalati do veterinarske fakultete na Savski cesti, kjer so kreslo naložili na mrtvaški avtomobil, da jo bo prepeljal v pokojnikov rojstni kraj, v Knin. Med pogrebom je govorilo osem govornikov in v sprevodu so nosili celo vrsto vencev. Pogreb je potekel v dostojnem redu in brez najmanjšega incidenta.

Pogreb devete žrtve tržiške tragedije

Tržič, 16. aprila. Ob veliki udeležbi občinstva so danes pokopali zadnjo žrtev tržiške tragedije. Pred občinskimi domom, kjer je bil Vinko Plajbec položen na mrtvaški oder, so cerkveni pevci zapeli žalostinke, na kar je žalni sprevod, v katerem so bili zastopana vsa tržiška društva, med sviranjem godbe krenil proti pokopališču. Na grobu je govoril župnik Vovk. Občinstvo še vedno komentiralo žalostno nesrečo, ki je zaradi neopustljive lahkomišelnosti organizatorjev zahtevala devet mladih človeških življenj.

Spominska svečanost za Milanom Pribečevićem

Beograd, 16. aprila. p. Danes se je vršila na novem pokopališču 40letni pomen za pokojnika. Na grobu so govorili Pera Pokojnikove rodbine so svečanosti prisostvovali tudi mnogi osebni in politični prijatelji pokojnika. Na grobu so govorili Pera Pokojnik, seljak iz Bosne Mihajlo Blagojevič in dijak Peter Plasković.

Obisk bolgarskih gospodarstvenikov v Ljubljani

Sofija, 16. aprila. p. Na pobudo sofijskega trgovskega združenja pripravljajo bolgarski gospodarstveniki velik izlet v Jugoslavijo. Obiskali bodo vsa važnejša trgovska in industrijska središča, svoj izlet pa bodo zaključili na ljubljanskem velesejmu, na katerem bo tudi poseben bolgarski oddelek.

Iz davčne službe

Beograd, 16. aprila. AA. Pomožni davkar Anton Kozjak iz Prevalj je premečen k davčni upravi Maribor-okolica, pomožni davkar Viljem Hreščak iz Maribora pa v Prevalje.

Iz finančne kontrole

Beograd, 16. aprila. p. Premješena sta podpoverjenik finančne kontrole Fran Tominc iz Celja v Šostanj in višji poverjenik finančne kontrole Koloman Štajer iz Kočevja v Varaždin.

Vremenska napoved

Zemunska: Delno oblačno vreme. Novo pooblaščenec pričakujejo v zapadnih krajih. Ponekod bo deževalo. Temperatura se ne bo veliko izpremenila.

Zagrebška: Precej toplo, nestalno vreme, možnost lokalnih motenj z deževjem in grmenjem.

Dunajska: Izpremenljivo, po večini zelo oblačno, zopet dež, kasneje padec temperature.

— Občni zbor krajevne organizacije JNS za Celje in okolice bo v sredo 21. tm. ob 20. v Celjskem domu. Na zboru bo poročal narodni poslanec g. Ivan Prekorski. Članstvo je vabljeno, da se občnega zbora udeleži.

— Kaj je z nadaljevanjem regulacije Savinje? Že pred tedni smo poročali, da je ministrstvo za gradnjo odobrilo načrte regulacijskih del Savinje za tretji odsek. Se vedno pa ni razpisana licitacija za oddajo teh prepotrebni del, kar bi bilo nujno žeteli zaradi zaposlitve velikega števila brezposelnih. Z odlašanjem razpisa licitacije za oddajo del bomo zopet, kakor je bilo to lani, zamudili najprimernejši čas, saj vidimo, da delo v drugem odseku, ki bi moralo biti izvršeno že lani, se sedaj ni povsem končano, samo zaradi tega, ker se je tudi lani z razpisom del tako v nedogled odlašalo.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 opereta »Boccaccio« v Willyjem Fritschem in tednik, ob 18.30 matineja »V boj za pravico«.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15 in 20.30 uri »POROČNIK BOBBY« (Gustav Fröhlich). — Ob 18.15 »MOJA PESEM, MOJE ŽIVLJENJE«. — Poje Benjamin Gigli.

Iz Maribora

a — Soriljev večer v proslavo 60letnice tega zaslužnega pisatelja, bo v ponedeljek 19. t. m. Na sporedu je uvodna beseda dr. M. Šnuderla, slavnostni govor ljubljanskega kritika prof. Fr. Koblarja, recitacije E. Kraljeve in P. Malca, cperne arje, ki jih pojeta J. Igličeva in B. Sanci, zbori. V režiji P. Malca se bosta izvajala dva skeča »Ženitveni posredovalec«, ki ga igrajo Rasberjeva, Gorinsk, Crnobori ter »Tableau«, ki v njem nastopijo Starčeva, Tovornikova, Krizajeva, Kosić in mali Mohor.

a — Novice z Ljudske univerze. Zaradi proslave 60letnice pisatelja dr. Sorlija se odloži ponedeljkova prireditve na sredo 21. t. m. Režiser ljubljanske drame g. Cl. ril Debevec bo predaval o interesantni temi: Borba za narodno gledališče. V petek 23. t. m. pa predava univ. prof. dr. M. Kos iz Ljubljane o historični podobi celjskih grofov.

a — Zbor mariborskih Cirilmetodarjev. Ob veliki in lepi udeležbi je bil v četrtek 15. t. m. zvečer v gornji dvorani Narodnega doma 49. redni občni zbor moške in ženske podružnice CMD. Zboru je predsedoval zaslužni predsednik dr. F. Lašič, ki je pozdravil odlične zastopnike raznih ustanov in organizacij nato pa opozarjal na delo »Schulvereine« in »Südmark«, ki ga je mogoče spodbijati le z vztrajnim cirilmetodarskim delom na naši strani. Omenjal je tudi podrobno, veliko delo mariborskih Cirilmetodarjev, zlasti pri postavitvi obmejne šole v Gradišču in božični obdaritvi obmejne šolske dece na 24 solah. Spomnil se je tudi zaslužnih in vnetih cirilmetodarjev dr. Fivka, Leopolda Halerja in Toma Zupana, katerih spomin so počastili navzoči z vzklikom »Slava«. Zatem so sedela poročila ostalih funkcionarjev in funkcionark Janje Lobenčevne za žensko podružnico, tajnika F. Goletza, blagajničarke Eme Kosičeve, blagajnika F. Cvetka ter predsednika Franja Bratoža. Ženska podružnica šteje 450. moška 375. Dohodki in izdatki so znašali pri ženski podružnici 15.809,25 Din. pri moški podružnici pa 17.534,20 Din. Pri volitvah so bile izvoljene v odbor ženske podružnice CMD: dr. Lipoldova, predsednica, Saxova, Vomerjeva, Kosičeva, Černovškova, Vurnikova, Pinterjeva, Domiceljva in Segulova, odbornice. Predsednik računov sta Tomažičeva in Punčuhova. V upravo moške podružnice pa so bili izvoljeni: dr. F. Lašič, predsednik, odborniki: Ivan Tomažič, Franjo Cvetko, Miloš Oset, Fran Golez, prof. Mravljak, Ivan Robnik, Hinko Sax, Ivan Hochmüller, Franjo Rožm, n. Peter Maroh, Ivan Golcar, Mihajlo Dojčinovič, Franjo Bratož in Marino Kralj. V nadzornem odboru sta Josip Bratož in Stefan Medved. Po volitvah je bilo poučno predavanje narodnega poslanca dr. Jančiča o narodnostnih prilikah ob severni meji s posebnim ozirom na prehajanje posestev v tuje roke, dočim se je nanašal drugi del predavanja na zapletitve in ozemelne obseje naših mej, ki odjedajo kruh domačinom. Občni zbor je pozdravil v imenu »Slovenske straže« važniški učitelj Kotnik. Pri slučajnostih se je sprožila obširna debata v zvezi s konkretnimi predlogi glede pozitivne narodnoobrambene in cirilmetodarskega dela.

a — Pomladki JS vseh srednjih šol v Mariboru priredijo 18. t. m. ob 15. svojo vsakoletno akademijo v proslavo Zrinjskega in Frankopana. Izbrani program. Čisti dobiček namenjen pomladkom.

a — »Jugoslavanski bisert« so izšli. Izšli sta v Mariboru prva in druga številka nove mesečne ilustrirane revije za propagando tujkega prometa, turizma in go. spodarstva pod naslovom »Jugoslavanski bisert«. Revijo je izdalo Opleševalno društvo za magdalensko predmetje v Mariboru ob svoji 30letnici. Revija vsebuje številne priprave iz vseh področij mariborskega ter obmejnega življenja.

a — Priznavajo. V zvezi s tatvinami v Nabavljani židnugi železničarskih uslužbencev na Frankopanski cesti o čemer smo večer poročali, so bili doslej aretirani trije slugi, ki so priznali, da so jemali pri dostavi blaga strankam razne predmete. Izročili jih bodo sodišču. Tatvine so prišle na dan zaradi številnih pritožb od strani strank v zadnjem času, češ da jim gotovi naročeni predmeti niso

bili dostavljeni. Pritožbe so postajale vse večje in je vodstvo zadrage vso zadevo prijavilo policiji, ki je z uspehom izvršila številne hišne preiskave, pri čemer pa so našli ukradenega blaga še samo za okoli 2000 dinarjev. Policija ni dala časopisem doslej nikakršnega službenega sporočila, pač pa je vodstvo »zdrage« sporočilo, da gre sodeč po doseganih rezultatih preiskave za škodo okoli 20.000 dinarjev. Preiskava se intenzivno nadaljuje, da se točno ugotovi obseg izvršenih tatvin.

a — Šolni odmevi velikih tatvin v škofski trgovini. Mali kazenski senat je obsodil 54-letnega delavca Ferdinanda Ranerja na 13 mesecev robije, njegovo ženo in neko prodajalko pa pogojno, ker so bili obtoženi, da so v teku meseca aprila do junija 1936 odnesli iz Škofjeve trgovine na

Aleksandrovi cesti razne predmete v skupni vrednosti 36.921 dinarjev.

Iz Ptaja

a — Petovja je odpustila delavstvo. Poročali smo že, da bo Petovja tvornica čevljev, v najkrajšem času ustavila obrat. Delavstvo je bilo odpuščenih 15. t. m. med tem ko uradno še ostane do konca junija. Za družino odpuščenih delavcev nastopijo hudi časi, ker dela ni mogoče dobiti drugje. Govori se, da bo podjetje sploh likvidiralo. Baie obstoja možnost, da bi tvornica prišla v druge roke, kar bi bila rešitev za vse udeležene osebe.

a — Kino Ptuj. V soboto ob 20. in nedeljo ob pol 19. in pol 21. »Ana Karenina«. V glavni vlogi Greta Garbo.

Gospodarstvo

Nevarnost centralizacije zadragega kredita

Podružnica Privilegirane agrarne banke v Ljubljani nam poroča, da se bosta v nedeljo 18. t. m. mudila v Ljubljani podpredsednik Privilegirane agrarne banke g. Andrija Radović in bančni direktor g. Milorad Jereb. Istega dne bo ob 11. dopoldne v dvorani OUZD v Ljubljani konferenca s predstavniki denarnih zavodov in gospodarskih ustanov, na kateri bo podpredsednik g. Andrija Radović govoril o Privilegirani agrarni banki in o likvidaciji kmetičkih dolgov.

Podpredsednik g. Radović je imel že preteklo nedeljo slično konferenco v Zagrebu, kjer je najprej razpravljal o politiki Narodne banke, v kateri že 10 let deluje kot član uprave. V svojih izjavah je kritiziral zlasti postopanje Narodne banke ob izbruhu kreditne krize leta 1931. Podrobno je nato razložil naloge Privilegirane agrarne banke v zvezi z likvidacijo kmetičkih dolgov, nakar je razsnil naloge, ki se čakajo to banko glede na kreditiranje kmeta, ki mu je potreben cenen kredit.

Zakon o Narodni banki nalaga tej banki, da sprejme v reeskont menice kmetov preko Privilegirane agrarne banke, in sicer v znesku 25% celotnega portfelja, kar bi znašalo okrog 400 milij. Din. Če bi naša Narodna banka računala za te kredite le 3%, bi kmetje lahko dobili denar za 5 do 6%. Tudi Državna hipotekarna banka in Poštna hranilnica bi bili pripravljeni dati v ta namen potrebna sredstva. Da se uredi vprašanje kreditiranja kmeta je potrebno, da se izda posebna uredba. Kreditiranje kmeta bi se uredilo na ta način, da bi Privilegirana agrarna banka odobraval globalne kredite zadrugam, te pa bi kredite delile kmetom. Krediti bi bili menični z rokom 9 mesecev. Menična taksa bi bila znižana. Če država ne ustanovi posebne ustanove za kontrolo denarnih zavodov, ki sprejemajo hranilne vloge, tedaj bi Privilegirana agrarna banka prevzela kontrolo nad vsemi zadrugami, ki sprejemajo hranilne vloge. Zadrugi denar, ki zadrugam ne bi bil trenutno potreben, bi se moralo nalagati pri Privilegirani agrarni banki oziroma pri njenih podružnicah. Privilegirana agrarna banka pa bi s tem denarjem kreditirala druge zadrage. Tako bi ta banka postala nekaka centralna blagajna kreditnega združenstva.

Načrt, ki ga je podpredsednik g. Andrija Radović razvil že v Zagrebu, nam kaže, da obstoja nevarnost centralizacije vsega zadragega kredita. Glede na slabe izkušnje, ki jih imamo doslej s centralnimi denarnimi ustanovami, je jasno, da bo namena take centralizacije naletela na odločen odpor vsega slovenskega gospodarstva. Sploh se čudimo, da se spriči ponovnih zahtev po decentralizaciji kreditne organizacije še pojavi načrt, po katerem naj bi se sedaj centraliziralo še kreditno združenstvo. Podpredsednik g. Andrija Radović bo imel v nedeljo gotovo dovolj prilike spoznati enotno stališče vse dravske banovine, ki odklanja centralizacijo v katerikoli panogi denarnega poslovanja. Iz

kušnje z Narodno banko, Pošno hranilnico in Državno hipotekarno banko so nam pokazale, da nam ti centralni državni zavodi le odvajajo denar iz Slovenije. Prav zaradi tega je enotna zahteva vse Slovenije, da se te napake popravijo, ne pa da se centralizirajo še nove panoge kreditne organizacije. Če bi se zadrugi kredit centraliziral, potem bi tudi v poslovanju Privilegirane agrarne banke, kot centralne kreditnih zadrug nastala ista situacija, kakor je danes pri Državni hipotekarni banki ali Poštni hranilnici, ki dobi vso prav iz naše banovine znatna sredstva, če pa potem zahtevamo, da pride ta denar zopet nazaj, tedaj je treba za vsak dinar mledovati v Beogradu, kakor da ne bi bil to naš denar. Našim hranilnicam je Državna hipotekarna banka odvzela vsi pupilni denar, ki se je leta in leta stekal v ta zavod; ko pa so — deloma tudi zaradi odvetja pupilnega denarja — prišle naše hranilnice v težkoče, smo morali dve leti mledovati, da smo dobili za drage obresti posojila za sanacijo teh hranilnic.

Tudi če obstoja najboljša namera, da se vprašanje kreditiranja zadrug pravilno uredi, je centralizacija zadragega kredita nemogoča, že zaradi razlike, ki vedno obstoja v višini obrestne mere med dravsko banovino in ostalo državo. Ko je imela pred krizo Državna hipotekarna banka dovolj denarja se v Sloveniji skoro nihče ni poslužil tega kredita, ker je bil ta kredit za naše razmere predrag. Na drugi strani pa je bila obrestna mera Državne hipotekarne banke za hranilne vloge za naše razmere previsoka. Na naše pritožbe smo tedaj vedno čuli, saj v Sloveniji nihče ne zahteva kredita od Državne hipotekarne banke. Isto je bilo s Privilegirano agrarno banko, ki prav zaradi previsoke obrestne mere tudi v času, ko je imela dovolj sredstev na razpolago, ni mogla pri nas plasirati svojega denarja, ker je bila pač obrestna mera za naše razmere previsoka. Podobne izkušnje imamo tudi z Narodno banko. Pred nastopom kreditne krize Slovenija ni mnogo izkoriščala kredita Narodne banke, ko pa so naši denarni zavodi prišli v stisko in so potrebovali pomoči, niso mogli izkoristiti niti odobrenih kreditov.

Ne dvomimo, da ima g. Andrija Radović s svojim načrtom najboljše namene. Toda ta načrt je prav zaradi različnih potreb kreditnega gospodarstva v naši banovini v primeri z ostalimi pokrajinskimi naše države neizvedljiv. Če bi se pa izvedel, bi imelo od tega največ škode naše kreditno združenstvo.

H koncu naj še pripomnimo, da je sedanj način ustvarjanja kmetičkega kreditnega združenstva zgolj na podlagi centralnih kreditov pogrešen. Bistvo združenstva je samopomoč. Če pa se kreditne zadrage ustanavljajo samo zaradi tega, da se lahko izkoristi kredit od Privilegirane agrarne banke, tedaj je jasno, da na taki podlagi ne bomo nikoli dobili kmetičke kreditne organizacije na zdravni podlagi.

Program javnih del

III Hidrotehnična in pogozdovna dela

Velika hidrotehnična dela so že vsebovana v načrtu javnih del za elektrifikacijo o. d. za izkoriščenje vodnih sil. Izkoriščenje vodne sile na Savi pri Mostah bi dalo na leto 35 milijonov kilovatnih ur električnega toka, izkoriščenje vodne sile pri Medvodah 30 milijonov kilovatnih ur in izkoriščenje vodne sile Kamniške Bistrice v obeh stopnjah (Predsedal in Mercenec) pa 28 milijonov kilovatnih ur.

Izgraditev vodovodov

Preskrba z zdravno pitno vodo je zlasti aktualna za naše kraške kraje. Gradnja vodovodov na Krasu je treba staviti v program javnih del na prvo mesto. Najnovejša je gradnja naslednjih vodovodov: 1. Vodovod za Suho krajino (28 milijonov Din); 2. Vodovod za Belo krajino (13 milij. Din); 3. Vodovod Zigmariča — Sodražica — Kočevje (12 milij. Din); 4. Vodovod Cerklje (12 milij. Din); 5. Vodovod in kanalizacija Ptuj (9 milij. Din); 6. Vodovod Preddvor — Kranj — Škofja Loka (6 milij. Din); 7. Vodovod Sv. Neža — Kovor — Bistrica — Krize — Duplje — Naklo — Kranj (6 milij. Din).

Regulacija rek

Da bi se lahko izvršila regulacijska dela čim bolj smotrno in ekonomično je potrebno najprej zgraditi primerno preizkuševališče za preizkavo na modelu, obenem pa je treba zgraditi kanal za umerjanje hidrometričnih kril, kar bi stalo skupaj 0,7 milijona Din.

Po projektih banke uprave dravske banovine so nujne naslednje regulacije (v oklepajih predvideni stroški v milijonih Din): 1. Regulacija in popravilo stavb na Savi, Medvode — Tacen — Zalog — Sava (5,0); 2. Regulacija Tržiška Bistrice pri Nakljem in Dupljah (0,6); 3. Regulacija Sore od Reteč do Škofje Loke (4,0); 4. Regulacija Savinje in pritokov (4,0); 5. Regulacija Višnje pri Stični (3,0); 6. Regulacija Kamniške Bistrice od Stahovice do Ihana (18,0); 7. Regulacija Pšate, odsek Moste — Mengeš — Trzin — Ihan (2,5); 8. Regulacija Dravinje s melioracijo okolice (1,0); 9. Re-

gulacija pritokov Dravinje, Bistrice in Ločnice (10,0); 10. Regulacija Drave od Maribora do meje savske banovine (60,0); 11. Regulacija Sotle od Sv. Petra do ustja pri Dobovi (15,0); 12. Regulacija Mure, mejnega in spodnjega dela (45,0); 13. Regulacija Pesnice v okrajih Maribor in Ptuj (7,0); 14. Regulacija Ščavnice in Globetke (5,0); 15. Regulacija Lendave pri Murski Soboti in Dol Lendavi (1,3).

Melioracije

Melioracijska dela imajo namen, neposredno dvigniti možnost agrarne produkcije, ki mora iti vzporedno z naraščanjem industrije. V prvi vrsti pridejo v poštev melioracijska dela na krškem področju. Po projektih banke uprave je potrebno za melioracije 20,5 milijona Din, in sicer za melioracije naslednjih področij: Stari trg pri Ložu (1,0 milij. Din), Cerkljsko jezero in okolica (5,0). Planinska dolina (1,5), Grosupeljska in Radenska dolina (9,0), Kočevske okolice v zvezi z regulacijo Rinze.

Vrhu tega je za regulacijo Ljubljanskega Barja potrebno še 16,0 milijona Din, in sicer za regulacijo Malega grabna in Gradašče od Polhovca gradca do Ljubljane 6 milijonov Din, za regulacijo ostalih pritokov Ljubljanske (Išce, Iške, Tunjice in Podlipčca) pa 6 milijonov Din, vse po projektih banke uprave; po projektu glavne odbora za osuševanje Barja pa bo za ureditev Ljubljanske od Vrhnike do Ljubljane potrebno še 4 milijone Din.

Pogozdovna dela

V dravski banovini ima ozemlje južno in zahodno od Save po večini kraški in hudourniški značaj. Na tem ozemlju je okrog 7000 ha zemljišč (puštih pašnikov in nerodovitnega sveta), ki se lahko s pogozdovanjem napravijo donosna. Skupni stroški za pogozdovanje teh 7000 ha bi znašali 14,5 milijona Din.

Ureditve hudournikov

Uspešne regulacije naših rek se ne moremo zamisliti brez istočasne ureditve hudournikov, ki je potrebna tudi za varnost in zboljšanje komunikacij. Za ureditev hudournikov bi bilo potrebno 45 milijonov Din, in sicer za ureditev hudournikov v Savinjski dolini in ob Paki 10 milijonov, ob Kamniški Bistrici 4 milijone, v gornji Savski dolini nad Jesenicami 5 milijonov, ob

Meži 8 milijonov, ob Mistični 2 milijona in za ureditev ostalih hudournikov 16 milijonov.

Rekapitulacija

V celoti bi znašali stroški za izgraditev vodovodov hidrotehničnih in pogozdovnih del 450 milijonov, in sicer za izgraditev vodovodov 86 milijonov, za regulacijo rek 268 milijonov, za melioracije 36,5 milijona Din, za pogozdovna dela 14,5 milijona Din in za ureditev hudournikov 45 milijonov.

Udruženje inženjerjev k vprašanju ljubljanskega kolodvora

Udruženje inženjerjev in arhitektov v Ljubljani je že v svojem programu javnih del utemeljilo potrebo temeljite preureditve železniškega križišča in kolodvorov v Ljubljani. Ljubljana ima tako velik potniški promet kakor Beograd, vendar je kolodvor enako primitivno urejen kakor pred 90 leti. Nima nobenega medirnega perona, varnostne in druge naprave so zastarele in je zaradi tega obratovanje naporno, zamudno in drago. Obenem je ves ljubljanski glavni kolodvor velika ovira za razvoj mesta. V dolgi, ni 1200 m ni nobenega prehoda čez progo, drugi prehodi pa so z eno samo izjemo v nivoju proge. Z malimi doseganji in predvidenimi adaptacijami, ki stanejo razmeroma mnogo denarja, ni pomazano ne osebnemu ne tovarnemu prometu, še manj pa je odstranjena ovira za razvoj mesta. Zato je potrebna temeljita rešitev, tako da bo rešen problem do kraja. Od vseh doseganih projektov je po mnenju udruženja najbolj priporočljiva poglobitev kolodvorov in prog, ki predstavlja najugodnejšo in najcenejšo rešitev. Ta projekt je vzela tudi uprava mesta Ljubljane v svoj regulacijski načrt. Ljubljana, ki najbolj aktivno prispeva k dohodkom železnice ima golovo pravico zahtevati enkratno investicijo v višini kakih 75 milijonov Din od železnice uprave, ki ima v programu za rešitev beogradskega železniškega križišča kar 500 milijonov.

Včeraj so o tem vprašanju razpravljali tudi na občnem zboru Udruženja inženjerjev in arhitektov, sekcije Ljubljana, kjer je bila sprejeta naslednja resolucija.

Ljubljanski glavni kolodvor je v vsej državi najstarejši in ni bil deležen v teku 90 letne dobe obstoja nikakršne izboljšave, povečave oziroma modernizacije, niti z ozirom na ogromno povečani potniški ter tovarni promet, niti z ozirom na higienske ter prometne potrebe mesta, ki danes obseja glavni kolodvor že od vseh strani. Že pred štirimi desetletji so se pojavile neprijetnosti in težkoče, izvirajoče iz zastarelosti in zaostlosti kolodvorskih naprav. Tedaj so že načeli vprašanje modernizacije in povečanja kolodvora, a vendar se rešitev do danes skoro ni zganila z mrtve roke. Glede na potrebo razvoja mesta, izboljšanja higienskih in prometnih razmer ter povečanja varnosti potnikov je bistvo ljubljanskega železniškega vprašanja v rešitvi naslednjih zahtev: 1) v preureditvi železniških križišč, ki so v isti višini z glavnimi cestami in zato ovirajo cestni promet, ovirajo razvoj tramvajkega omrežja ter zmanjšujejo varnost prometa. 2) prestavitvi kurilnih čimbov ven iz mesta, ker kužijo s dimom ozračje sredi stanovanjskega naselja. 3) prenosu ranžiranja iz mesta v okolico, kakor je to bilo že pred dvajsetimi leti, pa so potem ranžiranje zopet premestili nazaj v mesto. Odstranitev ranžiranja iz mesta je potrebna tako v higienskem ozirom, ker ranžirne lokomotive izredno dimijo zrak in je potrebna tudi zaradi tega, ker premikalno delo kalli nočni mir stanovančev v okolici kolodvora. 4) ureditvi kolodvorskega posloja z vsemi potrebnimi prostori in napravami, ki jih zahteva današnja doba za neovirani razvoj potniškega in železniškega prometa — v korist mestnega, kakor tudi podeželskega prebivalstva.

Potrebno bi bilo, da bi železniška uprava proučevala in reševala vsa ta vprašanja in to razumno z mestno občino Ljubljano, in to po dozorelem načrtu ter smotnem postopku. V nasprotju s tem načelom so prišli pravkar na glavni kolodvor reševati železniško vprašanje z nekimi deli provizornega značaja. Zazidati nameravajo menda 2 milijona Din za nekako povečanje sedanjege zastarelega kolodvorskega posloja in morda še za izgraditev medirnih peronov — in s tem naj bi bila Ljubljana za daljšo dobo odpravljena!

Ljubljana je izkazala ponovno večji letni potniški promet kakor Beograd: nadalje izkazuje statistika, da je ljubljanska železniška direkcija v vsej državi najbolj aktivna. Zato je Ljubljana upravičena zahtevati, da prično reševati ljubljanski železniški problem tako, kakor to zahtevajo navedene okolnosti. Najmanj kar moramo zahtevati je to, da se to vprašanje rešuje po prevladarjem načrtu definitivnega značaja, ki bo dozorel s edelovanjem mestne občine Ljubljane, ki kaže za to dovolj pripravljenosti in volje. Po sistematskem postopku naj rešijo poleg vprašanja financiranja in končne izvedbe potrebnih gradbenih del.

Mestna občina Ljubljana je dolžna, da zaščititi življenjske potrebe ljubljanskega prebivalstva in zahteva od železniške uprave, da načne in reši to vprašanje primerno njegovi važnosti in sorazmerno dohodkom ki jih ima železnica iz področja ljubljanske železniške direkcije. Za nujnost rešitve ljubljanskega železniškega vprašanja na temelji definitivnega načina naj mestna občina zainteresirane oblasti ter opozorj vse merodajne javne čimbelje in gospodarske organizacije, da bo vprašanje preureditve in modernizacije železniškega križišča v Ljubljani rešeno doslej in v skladu z geografskim in kulturnim položajem Ljubljane.

Gospodarske vesti

— Zbornica za TOI v Ljubljani bo imela v torek, 20. t. m. ob pol 9. dopoldne plenarno sejo, na kateri se bo med drugim razpravljalo o spremembi zborniških pravil in poslovnika zborniškega razodišča, o poslovniku Zavoda za pospeševanje obrti, o zborniških takсах, o minimajskih mesadah, o pavaljaranju tovarnice na vino in žganje, o uvedbi zavarovanja za starost in onemoglost, o razdelitvi dohodkov iz skupnih banovinskih trošarin in davka na poslovni promet in o ureditvi elektrotehniškega gospodarstva.

— Slavija, jugoslovanska banka v Ljubljani je imela dne 15. aprila svoj XIV. redni občni zbor. Zaključni računi za poslovno leto 1936 so zadovoljivi, posebno še če so upoštevati da splošna gospodarska kriza proti lanskemu letu ni popustila, ampak se je pri nekaterih svojih celotno postopila. Snaša Din 24.709.480,60, prejšnje leto pa je znašala Din 23.102.374,73. Rezerve zavoda so narasle na Din 68.593.707,24 in sicer od lanskih Din 63.811.828,96. Na škodah, ki jih

Drobne klice

podobne glivcem povzročajo — kot so dognala biološka raziskavanja — srbež, prihaja in izpadanje las. Ta ugotovitev je našla kakor praktično uporabo pri Trilysinu, KER GEE TRILYSIN VEDNO VZPOREDNO Z VEDO. Trilysinu se sedaj dodaja posebna sestavina, ki sprošča teme in lasi teh nadleg, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trilysin je zato še bolj učinkovito in popolnejše biološko sredstvo, ki krepi, jači in ohranja Vaše lase zdrave, odpravlja prihajaj in preprečuje izpadanje las.

je likvidirala s priznano kulanco, je izplačala banka »Slavija« med svoje zavarovalno tokom poslovnega leta 1936 10.284.432,26 Din. Glavnica njenih življenjskih zavarovanj znaša ob koncu poslovnega leta 220.388.353 Din. Zaradi odpisa akvizicijskih stroškov in po dotaciji vseh rezerv se izkazani čisti dobiček Din 69.898,66 dodeli splošnemu rezervnemu fondu.

Borze

16. aprila
Na ljubljanski borzi je v skladu z zunanjimi notacijami deviza Pariz ponovno za malenkost popustila; prav tako notira nekoliko nižje deviza Newyork. V privatnem kliringu so se trgovali avstrijski šilingi po 8,00 in angleški funti po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,00 in v grških bonih po 31,25. Nemški klirinski čeki so nekoliko popustili in stanejo v Ljubljani 12,18, v Beogradu 12,695 in v Zagrebu 12,0050, odnosno za konec aprila 12,05, za konec maja 12,10 in za konec julija 12,2550.

Devize

Ljubljana, Amsterdam 2293,65 — 2408,25, Berlin 1755,52 — 1769,40, Bruselj 736,20 — 741,26, Curih 996,45 — 1003,52, London 214,15 — 216,75, Trst 229,46 — 232,53. Curih. Beograd 10, Pariz 19,5550, London 21,5125, Newyork 438,25, Bruselj 73,8750, Milan 23,10, Amsterdam 240,05, Berlin 176,25, Dunaj 80,80, Stockholm 110,95, Oslo 108,15, Kopenhavn 96,07, Praga 15,28, Varšava 83,15, Budimpešta 86, Atene 3,90.

Efektii

Zagreb, Državne vrednote: Vojna škoda 408 — 408,50 4% agrarne 52 — 52,75, 4% severne agrarne 51,50 — 52,50, 6% bežulške 75,25 — 76,50, 6% dalm. agrarne 73,50 den., 7% invest. 87,50 — 88,50, 7% stabiliz. 87,50 bl., 7% Drž. hip. banka 99 — 100, 7% Blair 86,12 — 86,25, 8% Blair 95,25 den.; delnice: Narodna banka 7300 den., PAB 195 — 196, Trboveljska 260 — 280, Dubrovačka 335 — 370, Oceanica 280 — 300, Jadranska 400 den., Šećerana Osijek 205 — 210, Gutman 58 — 60 Narodna šumska 10 bl., Iste 18 den.

Beograd, Vojna škoda 408 — 408,50 (408), za julij 407 — 408 (407,50), 4% agrarne 52,25 — 52,50, 4% severne agrarne 51,75 den., 6% bežulške 76,25 — 76,50, 6% dalm. agrarne 74,25 — 74,50, 7% Drž. hip. banka 99,25 — 100, 7% Blair 86 — 87, 8% Blair 95,25 — 96, Narodna banka 7210 — 7275, PAB 196,50 den. (195).

Ekonomični in zanesljivi 1—2 tonski

brzo-dobavni vozovi.

Samo 9—11 litrov bencina porabi za progro 100 km.

Na

zagrebškem velesejmu

17. — 26. aprila 1937.

„I MEX“ H. Artenjak, Ptuj.

Sche

Blagovna tržišča

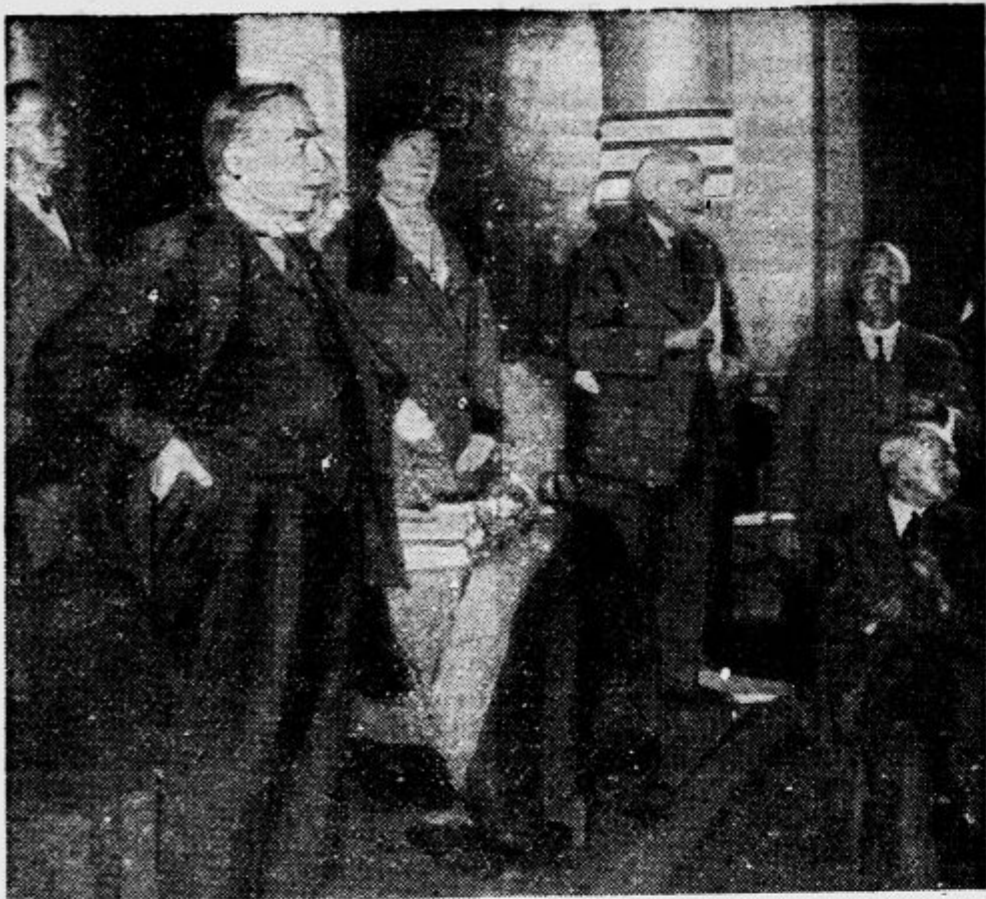
ZITO

+ Chicago, 16. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 130,50, za junij 119, za sept. 116,25; koroza: za sept. 106.

+ Winnipeg, 16. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 132, za junij 128, 1

+ Novosadska blagovna borza (1. t. m.) Tendence mlačna. — Pšenica: baška, srem-s

Baldwin govori

Angleški premier Stanley Baldwin na shodu konservativne stranke v Worcesteru. Stari državnik je izjavil, da se bo kmalu umaknil iz političnega življenja.

Rženi kruh in zdravje

Črni kruh je zdrav za zdrave ljudi, ni pa za bolnike, ki trpe na boleznih želodca in čreves

Na Dunaju je predaval pred kratkim znani vseučiliški profesor, sin našega rojaka, Jagić, o pomenu kruha za racionalno prehrano. Govoril je med drugim posebno o rženem kruhu.

Ta kruh je sicer bolj hrupav nego pšenični kruh, ima pa različne prednosti. Če dajemo ljudje prednost pšeničnemu kruhu, je to do neke mere modna stvar, ki ni ugodna za prebavila. Rženi kruh je za želodec in črevesje na vsak način bolj zdrav, ker spodbuja s svojo večjo količino otrobov delovanje črevesja.

Prehod od pšeničnega kruha na rženega pa posebno za starejše ljudi, ki so si črevesje z belim kruhom že pomehkužili, ni popolnoma preprost. Če se zgodi prehitro, povzroči splošno neke težave, ki pa kmalu minejo. Grahamov kruh in kruh iz debele moke sta dragocen pripomoček dietnega zdravljenja pri zaprtju. Vzrok kroničnega zaprtja je pogostoma hrana z malo neprebavnih snovi, kakor riž, meso, jajca, beli kruh, fine močnate jedi. S takšno hrano si človek lahko nakopije tudi toščavost, ki je le v redkih primerih prirojena.

Predavatelj je svaril tudi pred prečesto rabo odvajal in klistirjev, ki učinkuje na prebavila neugodno. K pravi hrani spada mnogo zelenjave, presnega sadja in grobe- ga kruha. Sadej je pod nekimi pogoji še boljše od zelenjave. Koristi uživanja surove hrane pogostoma pretiravajo. Izvrstna so eurova, olupljena jabolka (osem do deset jabolok na dan). Pri toščavosti je rženi kruh na vsak način priporočljivejši od belega, toda njegova množina mora biti strogo predpisana. Tudi za tiste, ki trpe zavoljo sladkor- ne bolezni, je črni kruh bolj na meslu nego beli. Neprimerno pa je črni kruh v primerih želodčnih in črevesnih obolenj, pri obolenjih žolča i. t. d. V takšnih primerih je priporočati le belo pecivo in prepeče- nec.

Mikroskopija na živem človeku

Opazovanje površine sluznic z drobnogledom

Na zadnji seji dunajskega zdravniškega društva je demonstriral mlad, doslej neznan zdravnik, dr. J. Pick, svojo novo metodo za opazovanje površine sluznic v telesnih duplinah živih ljudi s pomočjo mikroskopa.

Doslej so morali takšna opazovanja vršiti tako, da so izrezali kos sluznice in so potem opazovali prav za prav spremembe na mrtvem organu. Dr. Pick pa je zgradil mikroskop, ki omogoča opazovati površino sluznic v polnem delovanju. Pri tem so mogoče tudi 800-kratne povečave. Sluzni- cam dovaja s posebnim vodom iz mikro- skopa barvilne snovi, ki dajejo možnost natančnega zasledovanja vseh dogajanj v sluznicah.

S številnimi živalskimi poskusi je izu- mitelj lahko ugotovil, da njegova metoda ne pomeni samo nove vrste morfološkega opazovanja, temveč da dovoljuje preis- kovati tudi trenutno zdravo ali bolno stanje stanic in reakcije teh stanic na zdra- vilne snovi. Pokazal je celo vrsto slik, ki jih je posnel z barvilnimi metodami ob opa- zovanju s svojim mikroskopom na jeziku in drugih telesnih delih. V debati so vsi govorniki poudarjali veliko važnost Picko- ve metode, ki bo omogočala zlasti zgodnje diagnoze vseh bolnih sprememb na sluzni- cah, poleg drugega pa tudi opazovanja cel- litiv ran.

Konferenca o kapitulacijah

Nafas paša, premier egiptске vlade in predsednik sedanje monrouške konference o kapitulacijah v Egiptu

Bodoči prestolonaslednik Italije

Neapeljski princ, sin princa Umberta in princeze Marije José

Neplačane toalete holandske prestolonaslednice

Holandska princesa Julijana je odpotova- la iz Pariza s šestimi novimi toaletami ki jih ni bila plačala. Stvar je bila takšna: Prestolonaslednica je pred svojim odhodom obiskala neki prvotrazredni modni atelje, da si naroči dragoceno obleko, ki bi jo nosila ob svečanostih kronanja v Londonu.

Modna tvrdka ji je še isti dan poslala šest svojih najnovejših modelov v hotel, da bi princesa izbrala tisto, ki bi ji najbolj ugajala, še pred svojim odhodom. Po po- moti pa so hotelski uslužbenci te toalete spravili v princesin avtomobil in tako je ostavila Pariz, ne da bi vedela, da vozi ne- plačane toalete s seboj. Ko je zvedela za to, se je zelo zabavala in je poslala te to- alete s posebnim avtom v Pariz.

Dramatična letalska nesreča

Ob švedski obali severno od Sundsvalla se je zgodila letalska nesreča. Letalo, ki je opremljeno s smučmi in ki ga je najelo ne- ko dansko-švedsko časopisno podjetje za krožne polete svojih naročnikov nad Bot- niškim zalivom je predirilo ledno površino, na kateri je pristalo. Pilot je pristal prela- leč od brega. Stroj se je začel potapljati. Dva potnika, brata, sta razbila šipe kabi- ne in sta skočila med ledne plošče. Uspelo jima je, da sta po napornem plavanju sple- zala na večjo ledno ploščo, na kateri sta potem dosegla brez. Tudi pilot je planil iz letala, skakal je s plošče na ploščo da se reši na kopno. Pri tem je večkrat padel v vodo. Z obupnim naporom mu je naposled uspelo, da se je rešil. Nad sto ljudi je z brega gledalo, kako se trojica ljudi bori za življenje. Nekateri so skušali pomagati, a so se morali vedno znova vracati, ker je led pokal.

Olje za Anglijo

Ameriško notranje ministrstvo je za- držalo dobavo največje množice kurilnega olja, kar so jo kdaj naročili. Na račun An- glije bi morali odpraviti iz Amerike 16 milijard litrov tega olja. Anglija ga je naročila, da bi ga spravila v svoje shram- be kot rezervno za primer vojne. Blago bi morali natovoriti takoj, toda sedaj se bo- bo morale petrolejske družbe šele pogaja- ti z notranjim ministrstvom, da bo izda- lo dovoljenje za dobavo. Družbe namera- vajo zgraditi velikanski petrolejski vod od Teksasa do Atlantskega oceana, da bi an- gleškim parnikom olajšale natovarjanje. Petrolej bi na Angleškem spravili v ogrom- ne podzemeljske shrambe.

Negujte svojo kožo!

Zrak nam je druga hrana. Dihamo s plju- či, toda pljuča niso edini organ, ki dovaja telesu sveži zrak. Kakor znano, dihamo tu- di z luknjicami v svoji koži. Te luknjice oskrbujejo izločevanje znoja in loja, a ob- enem vsrkavajo sveži in oddajajo porab- ljeni zrak.

Ce bi zamažili vse luknjice v koži, n pr. s tem, da bi prelepili vso kožo s staniolom ali da bi prepletkali s pokostom, nastopi v nekoliko urah lahko smrt. Treba je torej skrbeti za to, da se luknjice ne zamaže. To preprečimo s tem, da se vsak dan umivamo z vodo in milom. Razen tega naj bo tudi obleka takšna, da bo propuščala zrak.

Hjalmar Schacht v Bruslju

Diktator nemškega gospodarstva dr. Hjalmar Schacht je te dni obiskal belgijsko prestolnico, da bi se pogajal z bruseljskimi činitelji glede dobav surovin Nemčiji iz belgijskega Konga

Grob Jakoba Casanove

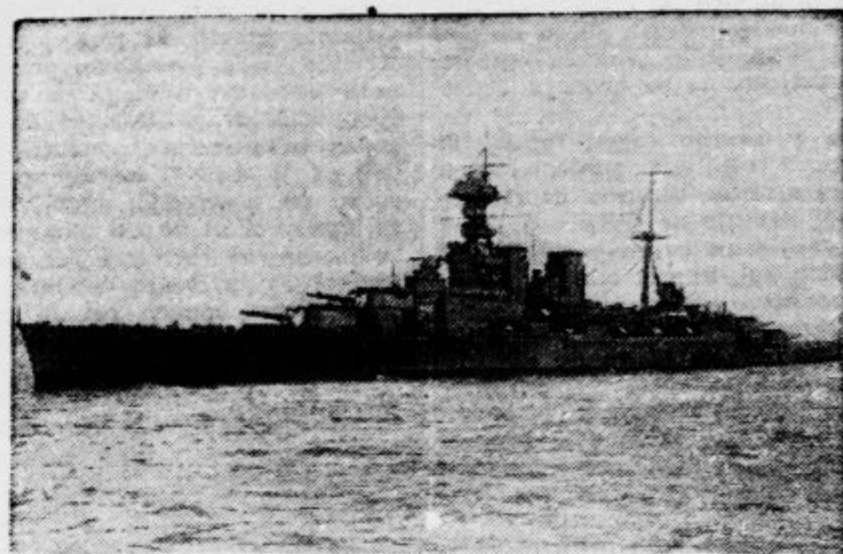
Odkrili so ga v koticu grajskega vrta v Duhcovu

V češkem industrijskem mestu Duhcovu je neki bananičar odkril pravi grob Casa- nove. Zanjih trinajst let svetovna življenja je vitez de Seingalt kakor so je predstavljal svojim sodobnikom, preživel, kakor znano v Duhcovu. Tu, daleč od svojega rojstnega kraja Benetk, je tudi umrl. Izročilo pravi, da so ga pokopali na starem pokopališču ob kapele sv. Barbare. Toda to pokopališče so že davno opustili. Videti je bilo, da ne bodo zemeljskih ostankov svetlega avan- turista nikoli več našli. Na kapeli spominja samo epominska plošča s preprostim kri- žem nanj. Napis pravi samo to: »Jakob Ca- sanova, Benetke, 1725, Duhcov 1798.«

Sele dvajset let po njegovi smrti so Duh- covčani zvedeli, da je bil sloviti mož nad desetletje njih someskan. To je bilo takrat, ko je eden njegovih sorodnikov iz Draž- dan objavil v lipski Brockhausovi založbi njegove zapiske. Duhcovčani so se tedaj spomnili starajočega se moža, ki je bil do svoje smrti v Waldsteinskem gradu knjiž- ničar. Ne da bi jekal stike s svetom, je se- del stari v prvem nadstropju grada in pi- sal v svojih prostih urah tista svoja dela, ki so prešla v svetovno literaturo: zgodbo svojega držnega pobeza iz evinčenih celic Benetk zgodbo svojih ljubezni in doživlja- jev, ki živijo še danes!

Casanova se ni povsem prostovoljno od- ločil za bivanje v tem kraju L. 1785. je bil

Anglija nadzoruje špansko obalo

Angleške vojne ladje so dobile nalog, da morajo spremljati ladje angleške trgovinske mornarice in v primeru napada nanje kar najbolj rigorozno nastopiti proti napadalcem. Na sliki: križarka »Hood« blizu Gibraltarja

Zapiski italijanskega častnika

Mračna zmešnjava v španski državljanski vojni

Španski list priobčjuje odlomke iz dnevi- nika nekakega italijanskega častnika, ki je padel na fronti pri Guadalajari. V tem dnevniku se med drugim priložuje nad ne- zadovoljstvom, ki vlada za fronto v nacio- nalističnem taboru.

Dnevnik je vodil častnik od 1. januarja, ko se je vkrcal za Španijo, do 10. marca, ko je padel. Častnik pravi, da bi se ne bil javil za Španijo, če bi bil vedel, da vse tu poveljuje, a nihče ničesar ne razume. 12. januarja so dospeli Italijani v Cadiz in so jih vrgli najprvo na fronto proti Malagi, poz- neje proti Guadalajari. Pisec ugotavlja, da vlada vsepovsod »mračna zmešnjava«. Slo- ga je med nacionalisti »skrajno šibka in ka- že povsod velike razpoke.

»Kar sem videl, me je prepričalo, da se bodo razne skupine, monarhisti, karlisti in

falangisti, ki se že sedaj hudo prepirajo med seboj, po vojni same med seboj pobija- le.« Pravi na nekem mestu. Potem ugotavlja, da prepuščajo vse delo Italijanom: »Zdi se, da se mi za vojno bolj zanimamo nego Španci sami. Ali bi se nam ne spo- dobilo bolj nego njim, da bi živeli tja v en dan ob dobri jedi, pijači in brez skrbi? Toda mi moramo čuvati čast italijanskega fašizma in Mussolinija.«

4. marca je zapisal: »O Špancih na tej fronti (Guadalajarski) ne držim nič. Vsi ima- jo tu eno samo misel: da bi žrli, pilir, rekvi- rirali hotele in se vojni smejali. Vse je ko- medija.«

In 8. marca je zabeležil: »Madrid je mo- goče vzeti samo z velikim udarcem, a tu gre vse narobe. Kdo nosi krivdo? Samo ta prekleta nesločnost.«

Spor v družini kralja gumbov

Tvorničarjeva žena hujska delavce k stavki...

Ameriški tovarnar Christians, bivši Edi- sonov družabnik, ki je sedaj znan pod ime- nom »kralj gumbov«, je doživel presene- čenje, da je njegova lastna žena pripravila njegove delavce do stavke.

Mož in žena se tožarita za ločitev. Prav za prav zahteva mož ločitev. V svoji ogor-

čenosti je zbrala žena, ki je dobro pozna- la pravi »ločitveni vzrok«, delavce, ki so se baš potoževali za povišanje mezd, in je imela pred njimi plamčel nagovor: »Če ima tvorničar dovolj denarja za potrebe plavalase mianekne, tedaj ni nobenega razloga, da bi ne povišal tudi mezde de- lavcev.« je dejala med drugim. Ta argumen- tacija je delavcem ugajala. Dejali so, da so solidarni z ženo svojega gospodarja in so sklenili stavko, dokler ne bodo dosegli svojih zahtev.

MEDICINSKI IZREKI

Bolje, da bolnik umre, nego da bi ga ti usmrtil.

Hipokrat

Spoštuj zdravnika, preden ga potrebuješ.

Talmud

Vprašanje javnega zdravstva in socialne- ga skrbstva je vprašanje, ki odločuje o biti ali nebiti kakšne države.

Dr. Julius Tandler

Lahko je govoriti slabo o zdravniški umet- nosti, dokler si zdrav.

Molière

Fordove reforme

Ford je divji nad stavkami, ki so se vr- žile v njegovih tovarnah. Sedaj se je odlo- čil za senzacionalno reformo. Odslej bo sprejemal v svoje delavnice samo kvalifi- cirane moči. Ti delavci bodo prejeli naj- manj 10 dolarjev na dan. Te mezde so znat- no višje nego tiste, ki jih zahtevajo stro- kovne organizacije avtomobilskih delavcev. Seveda pa je Ford postavil tudi zahtevo, da se njegovi delavci ne smejo organizirati.

Dvajset odstotkov narodne- ga imetja za oboroževanje

Zadnje gospodarsko poročilo newyorške »National City Bank« navaja, da so bili v zadnjem letu v Evropi izdatki za oborože- vanje tako veliki kakor v vsej svetovni vojni. Evropske velesile izdajajo 20 odstotkov vsake narodne imetje in do 50 odstotkov vseh svojih normalnih davčnih dohodkov za oboroževanje!

19 tisoč izgubljenecv

Seznami pariške policijske prefekture izkazujejo ta čas nič manj nego 19.000 izgubljenih oseb. Lansko leto jih je bilo »samo« 15.000 in tudi to je bil rekord, kakršnega v Parizu dotlej še niso bili zabeležili. Seveda je treba vedeti, da večji del izgubljenih oseb živi. Povprečno jih po- zneje 60 odstotkov zopet najdejo.

Novi ruski poslanik v Parizu

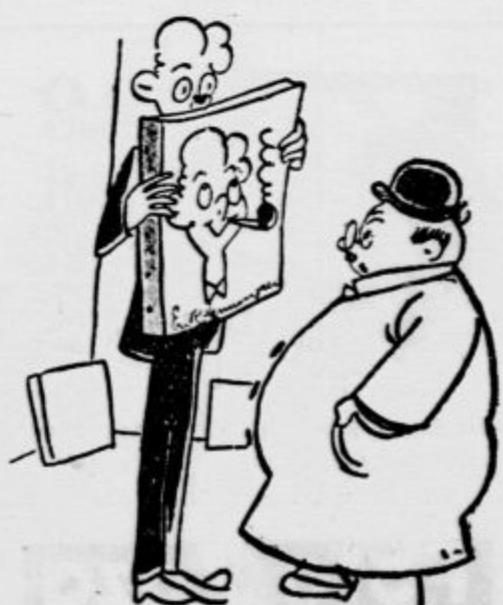

Potemkinovo mesto pri francoski vladi v Parizu je zasedel dosežani ruski poslanik v Berlinu, Jakob Surić

ANEKDOTA

Vitez de Lamoignon, ki se je imenoval po navadi po svojem posestvu gospod de Malesherbes, je zastopal Francijo kot po- slanik v tujini. Etiketa mu je predpisovala, da mora ob nastopih svoje službe imeniti poklonilne nagovore ne samo na vladarje, temveč tudi na prestolonaslednike. Neki- je prestolonaslednik ležal še v zibelki in je gospoda poslanika pozdravil z glasnim kri- čanjem. Nič ni pomagalo, poslanik je moral govoriti. In ne da bi trenil z očmi, je go- voril: »Naj bi bila vaša kraljevska visokost vse svoje življenje, v svoje dobro in v do- bro Francije tako neobčutljiva in gluha za besede priljubljenosti kakor je sedaj napram beedam, ki jih imam čast govoriti pred vašim kraljevskim visočanstvom!«

VSAK DAN ENA

»Če je to umetnost potem sem jaz idiot.«
»To je umetnost!«
(»Politikem«)

A. POLTZER:

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

»Neresnico govorite, miss Holm.« Glas višjega nadzornika je postal rezkejši. Naglasi se je na preji. »Miss Holm, obtožujem vas ugrabljenja lorda Kingsleya, ako ne gre celo za hujši zločin. Ni mogoče, da ne bi bili udeleženi. Vsekako je tole dokaz, da niste odgovorili po pravici — —«

Duffy je podal Patriciji majhno fotografijo. Na nji je bilo videti gospodično, kako se je s smehljajem na ustnicah sklanjala proti mlademu moškemu južnjakemu obrazu. Ta mladi južnjak je bil — James Ortega, tajnik lorda Kingsleya.

Kdo je pisal listek?

Slika, ki jo je vzela Patricija v drhtečo roko, je kazala prizor iz čajnice, kjer jo je bil včeraj nadzornik Forest spet zagledal. Leča izvrstnega fotografske aparata je bila spretno vdelana v ožjo stranico narednikove aktovke. Tako je mogel detektiv, čeprav ni slišal njunega razgovora, ki se je mimo drugega vršil v tujem jeziku, nekajkrat skrivaj fotografirati dvojico.

Kaj je bilo Forestu storiti, ko sta zapustila lokal? Za kom naj gre, za Patricijo ali za neznan-

cem? Naloženo mu je bilo, naj pazi na Patricijo. Kakopak, če bi bil njenega spremljevalca za časa spoznal, bi jo bil ne glede na dobljeno navodilo ubral za njim.

Patricija se je odpeljala naravnost domov. Okoli polnoči je narednik pristal v Scotland Yardu in dal svoje smetke takoj razvijati. Ko je čez pol ure držal slike v roki, se je mahoma zavedel, zakaj se mu je zdel Patricijin spremljevalec že na prvi pogled tako znan. Primerjaj jih je s fotografijo, ki jo je hitro poiskal v predalu svoje pisalne mize. Seveda! Južnjak, ki je z njim Patricija Holmove popoldne pila čaj, ni bil nihče drug kakor James Ortega, izginuli tajnik izginulega lorda.

Scotland Yard je tega človeka vneto iskal, narednik Forest ga je bil pa lahkomišelnost spustil mimo sebe. Ves besen je bil na svojo nerodnost.

»Ali bi bili tako ljubeznivi in bi pokazali to sliko še meni?« je rekel vljuden glas izza njegovega hrbta. Nova jeza za Foresta! Prav zdaj je moral priti višji nadzornik Duffy! Skoraj obotavljaje se mu je podal fotografijo.

»Imenitno. Res hitro ste našli tega Ortega. Ste ga privedli kar s seboj?«

Zdaj je moral Forest priznati svojo smolo. Na tistem je preklel »starega«, ki je še tako pozno strašil po uradnem posloju.

Duffy je molče poslušal njegovo poročilo.

»Napišite za jutri poziv Patriciji Holmovi in ji ga nesite osebno. Poročilo ste mi, da ta čas tudi dekle ne — — izgine. Lahko noč, narednik!«

In tako je sedela Patricija čez devet ur v sobi višjega nadzornika. Njegova rezka obtožba jo je zmedla. Pogledala je sliko in rekla:

»Ne vem, odkod imate to fotografijo. Vsekako vam lahko zatrdim, da mi je pravo ime tega gospoda neznan.«

Uradnik se je nejevoljno nasmejal.

Moreča tihoča je bila v neprijazni uradni sobi. Dekle je tiho vzdihnilo.

»Povedati vam hočem, kako sem se seznanila s tem gospodom, ki pravite, da mu je ime Ortega. Včeraj me je ustavil na ulici in me takoj ogovoril z mojim imenom. Zelo sem se začudila, kajti nisem se mogla spomniti, da bi ga bila kdaj srečala. Rekel je pa, da se piše Henry Meller in da je bil znanec in prijatelj mojih pokojnih roditeljev. Trdil je, da mu je že štirideset let, čeprav je bil videti dosti mlajši, moje rodbinske razmere so mu bile dobro znane, in omenil je tudi, da sem svoji ljubi materi jako podobna.«

Patricija je za trenutek običala, potem pa tiho nadaljevala:

»Zakaj mu torej ne bi bila verjela? Stopila sva v majhno čajnico, in ker je rekel, da je Spanec, sva se pomenkovala v tem jeziku, ki ga gladko govorim.«

»A kaj je hotel ta gospod Meller od vas?«

»Nič določnega. Izpraševal me je, kako se mi je godilo zadnja leta, in kazal mnogo sočutja do mene.«

»Ali sta se dogovorila za kakšno svidenje? Vam je povedal, kje stanuje?«

»Ne. Malce čudno se mi je zdelo, ker ni izrekel želje, da bi se še kdaj videla. Pri slovesu je le mimogrede dejal, da bom kmalu spet slišala o njem. Kako, pa ni povedal — —«

Patricija je končala.

»Priznati morate, miss Holm, da se nam mora zdeti vaša vloga jako sumljiva,« je rekel zdaj višji nadzornik Duffy. »Pomislite, prosim: v meglji zadete kakor nalašč v hišo svojega deda, ki ni od tega trenutka ne duha ne sluha več o njem. Tajnik, ki ga marsikaj težko obremenjuje, je odnesel pete, in prav z njim vas potem vidijo. Vidijo tem, miss Holm, pa tajite, da bi poznali Ortega. Dajete nam pojasnilo, ki ga ne moremo v nobeni točki preveriti. Morda govorite resnico. Toda obremenjuje vas še nekaj drugega. Karte na mizo, miss Holm. Nate, preberite ta listek, ki smo ga našli v Ortegovem košu za papir.«

Osupla je Patricija prebrala s strojem napisane vrstice. Sporočilo ji je bilo nerazumljivo.

»Miss Holm, ta listek priča zoper Vas. Vaše pojasnilo, da ste po naključju v hišo, je s tem izpodbito — —«

Patricija je odvrnila: »Očitno je bil listek pozneje ponarejen.«

»Ali mi morete imenovati koga, ki bi mu bilo do tega, da vas osumi?« je hitro vprašal višji nadzornik.

Kulturni pregled

Puškin pri Srbih

Skoraj ob istem času, ko je izšla v Zagrebu knjizica dr. Josipa Badalića (Puškin u hrvatskoj književnosti, str. 48), je izšla skopljanska knjigarna Slavija znatno obsežnejšo knjigo Petra A. Mitropana »Puškin kod Srba« (144 str. 89, cirilica, cena 20 Din). Prizadevni urednik skopljanskega »Južnega pregleda« in lektor tamonjše filozofske fakultete je že v svoji knjigi »Ruski pisce« (Skoplje 1934) posvetil Puškinu pregledni članek »Jugoslovenska štampa o Puškinovemu dvojuju in smrti«. V pričujoči publikaciji, pri kateri lahko že z večjim zadovoljstvom omenimo tisk in papir, je Petar A. Mitropan strnil v monografično celoto sedem studij, ki se v glavnem tičejo od nosa Puškina do Srbov odnosno Srbov do Puškina.

V prvem poglavju svoje knjige ugotavlja pisec Puškinovo mesto v evropski književnosti in navaja sorodne pesnikovih sodobnikov in polomcev ter prva pota, ki so si jih k temu velikanu ruskega duha krčili drugi, posebej se slovanski narodi. Bibliografsko je tu posebno zanimiv kronološki pregled prevodov iz Puškina v francoski, nemški, angleški, italijanski in poljski jezik. V drugem poglavju obravnava pisec na podlagi novega gradiva Puškinovo zanimanje za Srbe, ki ga je v svojem predavanju na univerzitetni proslavi Puškina v Ljubljani izpopolnil dr. Burian z nekaterimi novimi pogledi (njegovo predavanje še čaka objave). V nadaljnjem poglavju se bavi pisec s pogoji literarnih stikov Rusije in Srbije v Puškinovi dobi in daje tako nadaljnji izjavljani reliefni okvir.

V poglavju »Prva obaveštenja o Puškinu u jugoslovenskoj štampici« se pisec izčrpa s številnimi citati originalnega besedila z nastavljanji pri prvih glasovih o Puškinu v jugoslov. tisku od Srbskega Letopisa, ki je l. 1825, prvi na slovanskem jugu (pred Puškino) tiskal) zabeležil podatke o Puškino, tjaki do poročil »Novin srbskih« o pesniko-

vem dvojuju in smrti. Poglavje »Bibliografski pregled literature o Puškinu« nadaljuje Pogodino »Rusko-srbsko bibliografijo« od l. 1925 do konca 1936. Najobsežnejše poglavje Mitropanovega spisa »Prevodi Puškina na srpskem jeziku« ne daje samo bibliografskega pregleda, marveč tudi kritično ocenjuje posamezne pomembnejše prevode, zlasti »Evgenija Onjeginca«, ki so ga preložili: Spiro Dimitrovič 1860., Ivan Trnski 1881., Jovan Simeonovič Cokić 1885-1886., Pero Odavić 1893.; vsi ti prevodi so dokaj slabji in že zdavnaj zastareli. Nadaljnje poglavje obravnava temo »Puškin in srbski pisce« (Njegoš, Radičević, Zmaj, Voj. Ilić, Jov. Dučić itd.). To poglavje se zaključuje s pregledom letošnjih jubilejnih spisov, ki pa je seveda nepopoln, ker se marsikaj še obeta ali je med tem izšlo. Upajmo, da bo zbornik, ki ga pripravlja v Beogradu poseben odbor z akademikom prof. Beličem na čelu, priobčil ne le podrobno in zanesljivo bibliografijo naših jubilejnih letovanja, marveč bo tudi kvalitativno označil in prelehal celoten jugoslovanski donos k jubilejni literaturi o Puškino.

Mitropanova knjiga »Puškin kod Srba« je spisana v prijetnem slogu, vendar pa tudi opremljena z dokumentacijo ter predstavlja kljub svoji lahko čitljivi obliki znanstveno tehten donosek k jugoslov. literaturi o Puškino. Oprekati bi bilo samo, da pisec ponekod (na pr. v poglavju »Prva obaveštenja o Puškino u jugoslovenskoj štampici«) v naslovu več obela kakor daje, ker se dejansko, četudi ne vedno dovolj dosledno, omejuje na srbski kulturni krog.

Po Badaliću in Mitropanu knjigi bi bilo treba izdati tudi pregled slovenskih puškinian, to se pravi: nadaljevati Prijateljevo študijo v LZ in zaobsesti tudi letošnji jubilejni, ne ravno preskromni donos: večji, kakor smo ga lahko pričakovali še na pragu Puškinovega leta.

Skrivnost Roberta Davida

Od l. 1899 so izhajale v Masarykovem listu »Čas« pesmi, ki so po svoji originalnosti in nacionalni ostrini takoj vzbudile nenavadno pozornost. Ko so bile leta 1903 zbrane v šleski številki »Čas«, je postal njihov pisec Petr Bezruč junak — ne dneva, marveč mesecev in let. Vsa literarna občina je stikala za pravim imenom in človeškim obrazom šleskega barda, ki se je s tako pesniško silo zavaljal za česko ljudstvo pod Beskydy in opeval njegovo bol. Tako pravo ime Petra Bezruča je ostalo dalje časa prikrito, in ko se je izza njega pojavil skromni Vladimir Vašek, po poklicu poštni uradnik, je bil njegov alter ego Petr Bezruč že med najpomembnejšimi imeni češke poezije.

Primer Petra Bezruča, ki bo letos sedemdesetletnik, ima v češki literarni sodobnosti tako naliko. Že pol leta vzmernirja književno občino slučaj avtorja knjige »52 hofských balad věčného studenta Roberta Davida« (Praga 1936, Fr. Borový, deseti je 3 izdaje). Nalika je sicer bolj vnanja, vendar pa vabljiva: Namesto »Čas« so bile »Lidové Noviny«, liste ki so prve priobčile večji ciklus balad Roberta Davida. To presenetljivo upeljavo neznanega pesnika je spremljala opomba, da je založnik Borový prejel rokopis cele zbirke Davidovih balad in da njihov pesnik ni znan. Namesto »Šleske številke« se je pri tem Bezruč l. 1936, v mnogo krajšem času pojavila prej omenjena knjiga. Nalika gre še dalje: kakor imajo Bezručove »Šleske pesme« močno nacionalno-socialno tendenco, so balade »večnega študenta Roberta Davida« izrazilo socialno tendenco in skušajo vzburkati predvsem družabno vest današnjega Čeha. V tem pogledu niso seveda nič novega, toda značilna je njihova forma: Pesnika je očitno inspiriral francoski srednjeveški poet, skolar in polepuh Francois Villon (1432-1463). Žigar balade odlikuje nenavadno silen naturalistični lirizem, ki ne izbira kdovekaj ne vsebine in ne izraza, vendar pa prav zaradi tega doseže udaren učinek.

Villonova oblika in sodoben socialni zahtev »52 bridkih balad večnega študenta Roberta Davida«, združena s preproščalo, čeprav ne izredno iznajdljivo in izvirno silo pesniškega izraza, bi komaj mogla zagotoviti tej knjigi tolikšen uspeh. Češar bi ne mogla doseči sama vsebina, je skokoma dosegla osebna skrivnost novega pesnika. Kdo je Robert David? Zdi se, da je sodoben človek, najsi se še tolikanj odreka »predsodkom starejših individualistov«, takisto zvedav, nemara celo še bolj nepopolnopravni glede osebne strani avtorjev, ki so razdražili njegovo domišljijo in vedečnost.

Pričel se je pravi literarni lov za večnim študentom Robertom Davidom. Medtem ko se zdi iz njegovih balad, da je pesnik padel na družabno dno in se kot deklariran inteligent klati med brezdomci in brezposelnimi, ga je pri založniku Borovem čakal honorar, ki bi po njem planil vsak človek viz dmac kakor lačna vrana po dišečem

griljaju. Ni ga bilo. Iskali so ga tako rekoč z lučjo ob belem dnevu, in čim dalje je trajal lov za neznanim avtorjem, bolj je podžgal literarne love. Obdobji so »davidovstva« vrsto starejših in že priznanih pesnikov, ki so se bili morali odločno otepati suma.

»Česke slovo« je objavilo podrobno poročilo o Robertu Davidu; že se je zdelo, da je uganika rešena in pesnik odkrit: šlo je za nekega malce priletnega medicina. Pokazalo se s prstom na človeka, ki je umel tako večje skrivati svoj »drugi jaz«. Kakšne posledice je imelo to »odkritje« J. Veisa, prijatelja njegov članek »Izpoved človeka, ki trpi za slavo drugace« v listu »Rozhledy« 11. marca t. l. Človek ne more prečiti njegove izpovedi brez sočutja, a tudi ne brez smeha. »Moja pojasnila, češ, da je vse samo pomota in vse samo neverjetna podobnost, so bila zaman. Niso mi verjeli. Spoznaval sem čedalje jasneje, da je moj trud brezuspešen. Moji izgovori so samo ojačevali njihov sum.« Postal sem za vse ljudi okrog sebe Robert David, dan za dnem sem opažal, da se glas o tem širi kakor plaz in prihaja celo tja, kjer bi tega ne pričakoval. Obenem sem se jel ercevat s posledicami, ki so nastale zame v tej zvezi, posledicami močno neprijetnega značaja... Komitni »error in personae« ima tu skoraj operetne zapleteljave. Naposled je pa le res, da pravi Robert David ni bil odkrit in da ni govorilo, kdo izmed lovec na literarnem pašniku bo imel nekoč to, baje dragoceno trofej.

Večni študent Robert David menda še vedno ni znan niti ožjemu krogu literarnih sodelavcev založništva Borový, s katerimi smo preresetavali na vprašanje lanj v decembru, ob dobrem slovaškem vinu v vinarji »Moravčanki«. V pismu, ki ga je založnik objavil v knjižni izdaji »52 bridkih balad«, prav neznani pesnik, da v svojem delu ne more, ne sme in ne sme nadaljevati. Ostal bo torej pesnik ene same zbirke. Vilenil se bo v literaturo svojega naroda pod krinko psevdonima, ki pa bo najbrž prav tako razrešen, kakor se bo neznani poet, če je ustvarjal po notranji nujnosti odvezal obljube, ki jo je lahkomišelnost dal ob svoji prvi (ali res prvi?) knjigi. In bo nadaljeval svoje pesniško poslanstvo.

Petr Bezruč izza začetka našega stoletja je postal prerok-pevec, glasnik narodnostno zatiranih in socialno izkoriščanih ljudskih plasti, biblijsko udarni maševalec markija Gera in njemu podobnih zavajalcev, poet v tragiko pogubljenega nacionalnega občutja. Petr Bezruč, to se pravi Robert David, iz četrtga desetletja istega stoletja, je po svojem pesniškem liku »večni študent«, ki ga je življenje zlomilo čez koleno, ki nima strohe in ne pogrnjene mize in se vprašuje: Zakaj nima vsak človek stanovanja — ko ima vsak oasel svoj hlev? V svojih po villonovski ekrojenih patiniranih, drznih in izvirnih, a ponekod tudi resigniranih in malec otožnih baladah opeva pomnoge boleti dobe, ki trpi za veliko gospodarsko depresijo, na pr. neprostovolj-

no lenobo, vonj siromaštva, miloščino, olopolost človeškega srca, nadeje v človeško izpametovanje, lepoto brezmišelnosti, sprememljivost življenja, nedorasle grešnje, ubežne študente, hojo za revščino, bridka potočenja, nezaposlene tovariše, enolno fronto, bodočo srečo, prostitutke, lastni grob in še marsikaj iz žalostnih litanij našega časa.

Balade Roberta Davida so zavidljivi plod pesniškega talenta; zgosteno iz enega kova zlito delo. Ob njih se ne spominjamo le Villona, pri katerem si je pesnik izposodil formo, marveč tudi pesnikov nemške »nove stvarnosti«, posebej še E. Kästnerja.

Vprašanje je pa, ali bo pesnik, ki se skriva za Robertom Davidom ostal v češki literaturi drugi Petr Bezruč? Vžle nekatere rim nesporne vrline Davidovih balad se nam to ne zdi verjetno. Res da opazimo pri obeh pesnikih isto stremiljenje: skriti samoga sebe za občestvo, poprijeti mitični liti bitja, ki vtešča njegovo usodo, živeti nadobno. Medtem pa, ko je šleski bard poln tragične veličine in svelega gneva, je večni študent Robert David samo potujoči pevec, zdaj ironičen, zdaj malce melanholičen pesnik, ki mu nedostaja velikega patosa in silnega etičnega žara. Dežela Roberta Davida je skoraj brezlična, kakor da se ta uporniški lik giblje med papirnati kulisami. Sleherna močna poezija raste iz narodnih taj in vedno nosi njihovo barvo. Villonove balade so francoske kakor le kaj — bolj nego poznejša latinizirana Ronsardova poezija. Pesniški dih Roberta Davida pa ni vroči dih zemlje in njenega ljudstva, in njegova figura ni toliko česka, kolikor so bosjaki Gorkgeja ruski. Tem pesnitvam bo bolj ostal rang dokumentarne pesniške izpovedi kakor značaj dolgočasje pesniške stvaritve. Češka socialna poezija je mnogo silnejša v pesmih Jirija Wolkerja, Josefa Hore in tudi S. K. Neumanna, kakor v tej knjigi, ki se je pojavila v znamenju brezčevške skrivnostnosti in ki ima okrog sebe minljive pene senzacije.

Zapiski

»Življenje in svet« prinese v prihodnji ponedeljski številki članek »Hitrost in čas« in nadaljevanje potopisa dr. Antona Deljakova »En mav čez izaro, en mav čez gmajnico«. — Nanašljive se tudi povest Toneta Čufarja »Salomina senca« in

S P O R T

Važne tekme v LNP

Dve finalni v Trbovljah in Celju ter več drugorazrednih

Jutrišnja prvenstvena nedelja v območju našega podsvetja bo spet zelo pestra. Važna drugorazredna srečanja bodo skoraj povsod po mestih in deželi, najvažnejši prireditvi pa bosta tudi to nedeljo dve izbirni tekmi za naslov podsvetnega prvaka.

Amater — Olimp

V Trbovljah se bosta ob 16. na igrišču Amaterja srečala v prvi takšni tekmi domači Amater in celjski Olimp. Amater je že preteklo nedeljo z zmago nad Celjan pokazal dobro formo in bo gotovo tudi proti jutrišnjemu nasprotniku napel vse sile, da spravi obe točki. Tekmo bo sodil G. Dorčec.

Celje — Železničar

Druga enakovrstna prireditve bo ob 16. na igrišču SK Celja med SK Celjem in Železničarjem. Železničar je že preteklo nedeljo v boju z Olimpom dosegel prvo zmago v tej konkurenci in bo najbrže skušal tudi jutri doseči enak uspeh. Tekmo bo sodil zagrebški sodnik.

V ljubljanskem II. razredu

bodo dopolnile na dveh igriščih zelo privlačne nogometne prireditve. Na igrišču Mladike se bo odigral takozvani »močanški derby« med Mladiko in Mostami s predtekmo ob 9. — med juniorji Slovana in Mladike; na igrišču Primorja pa bosta ob 9. odn. 10.30 kar dve prvenstveni srečanja II. razreda, in sicer najprej med Grafiko in Marsom, nato pa med Svobodo in Korotanom.

V nekaj vrstah

Sinoči je odpotovalo v Split na tekmo s Hajdukovo nogometno moštvo SK Ljubljane. Pod vodstvom g. Turka in trenerja g. Obizta so šli na pot: Logar, Bertonec, Šiška, Bonceli, Pišek, Jug, Obersnel, Serce, Slapar, Lah, Pepček in Vodišek. Naloga, ki jih čaka, ni lahka, vsekakor pa je zanimiva, da bo Hajduk njim nasproti postavil precej »šibko« moštvo, v katerem bo 7 junorjev in samo štirje prejšnji igralci I. moštva. Uprava Hajduka se je odločila za ta korak zaradi tega, ker nima več izgledov na naslov državnega prvaka, ima pa odličnih juniorsko moštvo, ki ga hoče v preostalih tekmah za državno prvenstvo poizkusiti. Poplava tujih sodnikov je pri nas zmerom bolj v modi. Reklamo smo že, da te razmere ne bodo ugodno vplivale na formo naših sodnikov niti na njih splošno kvalifi-

roman A. Dumasa »Trije mušketirji« z Nörtentandersovimi ilustracijami. V rubriki Iz literarnega sveta je dr. A. Debeljak spominja 30letnice smrti Reneja Suljaja — Prudhonna in objavlja svoj prevod soneta »Sanje«. Rubrika Iz praktične medicine, Praktične novote, Šah, Za bistre glave vsebujejo marsikaj mikavnega, vmes je obilo drobica in tudi lepo število ilustracij.

Pojasnili. Naprošeni objavljamo, da gđ. Joža Stucinova, ki je bila v članku »Iz mariborskega gledališča« (Jutro 13. aprila) označena za učenko Mele Vidmarjeve, ni absolutna pesnica, Melode Vidmarjeve v Ljubljani; in ni upravičena, sklicevati se na ime te šole.

Valvasorjevo berilo, prvi del, je v izboru in prevodu dr. Mirka Rupla pravkar izšlo pri Akademski založbi v Ljubljani. Berilo obsega poleg izbranih odlomkov tudi številne reprodukcije ilustracij in prevajalčev podroben komentar. V pripravi je še drugi del tega pomembnega izbora iz Valvasorja. H knjigi se vrnejo z obširnejšim poročilom. Spenglerjev spis »Untergang des Abendlandes« je s pravkar izišlim drugim delom v celoti preveden v srbohrvaščino pod naslovom »Propast zapada«. Prevajal ga je prof. Vladimir Vujčić in izdala biblioteka »Kosmos« Beogradu.

Sigmunda Freuda »Psihopatologija vsakdanjega življenja« je izšla v srbskem prevodu dr. Huga Kleina in izdaji beogradskega »Kosmosa«.

General A. A. Brusilova vojne spomine je napovedala v srbskem prevodu dr. A. Černikovskega Kohnova založba v Beogradu kot tretjo knjigo »Vojne biblioteke«.

O dr. Vladimiru Travnerju prinaša »Omanut, mesečnik jevrejske kulture« (Zagreb, april 1937) članek dr. Lavoslava Šika. Pisec obravnava dr. Travnerja kot zgodovinarja židovstva na slovanskih tleh in posebej hvali njegovi razpravi »Židje v Mariboru« in »Mariborski Ghetto«.

Smrt humorista Iifa. Kakor poročajo iz Moskve, je umrl v starosti 40 let sovjetski pisatelj Iifa Iif, ki je skupaj s pisateljem Petrovim spisal roman »Dvanajst stolcev«, »Zlato tele« in več drugih humorističnih spisov. Roman »Dvanajst stolcev« je bil film kot prvi češko-poljski film z znanim komikom Vlasto Burionom v glavni vlogi.

kacijo doma in na tujem. Nerazpoloženje med sodniškimi vrstami zaradi tega se je pokazalo najprej pri sarajevski sekciji ki je te dni sprejela resolucijo, v kateri obsoja ta pojav kot težak moralni udarec za jugoslovenske nogometne sodnike. V resoluciji pravijo sarajevski sodniki dalje, da je mnogo domačih sodnikov bolj kvalificiranih od tujcev, obenem pa so naši sodniki, ker ne morejo več soditi ligaških tekem, izgubili važno vzpodbudo za izpopolnitev. Sarajevski sodniki so sklenili, da ne bodo sodili tekem onim klubom, ki so za svoje ligaške tekme klicali tuje sodnike, niti jim dajali na razpolago stranske sodnike. Hkrati so prepričani, da se bodo njihovi akciji priključili tudi sodniki iz ostalih krajev države.

V Napulju se je v ponedeljek začel velik mednarodni teniški turnir, na katerem nastopajo poleg mnogih teniških veličin tudi trije naši in sicer »Afričani« Punčec in Kukuljevič ter državna prvakinja Hela Kováč. Naši igralci se dosedaj drže zelo dobro. Tako je Punčec v tretjem kolu premagal madžarskega prvaka Galrovića s 6:3, 6:0. Ostali rezultati naših so bili: Kováč — Sander (Nemčija) 6:4, 5:1, 7:5. Čejnar (CSR): Kukuljevič 6:4, 13:11, Punčec — Kukuljevič: Wiedmann (Poljska) — Birsten (Norveška) 6:3, 7:5.

V Zagrebu se mudi te dni na poslovni poti znani svetovni rekorder v smučskih skokih Birger Rind. Bjerger je »v civilu« namerenec velike sportne tvrdke, ki nabhavlja pri nas le za izdelovanje smuči in opanke, ki jih drugo mnogo uporablja pri izvajanju zimskih sportov.

Turnir SK Reke

Jutri popoldne bo na igrišču Reke II. kolo pokalnega turnirja. Ob 14.30 nastopita za tožilno darilo premaganca iz I. kola Reka in Slovan ob 16. pa zmagovalca Hermes in Ljubljana. Pri prvih dveh nasprotnikih je težko preokovati zmago, drugače, je pa z drugim parom. Res, da igra Ljubljana lepo in tudi koristno, vendar pa bo Hermes, če bo tako zaigral kot preteklo nedeljo, izšel iz te borbe kot zmagovalec. Ker je vstopna linija znatna, bodo prijetelji nogometa obiskali prireditve v velikem številu.

Razpis

lahkoatletičskega mitinga celjske Jugoslavije. Sportni klub »Jugoslavija« v Celju priredi v nedeljo dne 25. aprila t. l. ob 9. na svojem igrišču propagandni lahkoatletičski miting. Prireditve bo na tekalšču, ki je začrtano na igrišču na Spodnjem Ivanovcu (Kernikova ulica) v Celju. Pravico nastopa imajo vsi verificirani

in neverificirani atleti klubov, članov JLAS. Prijave s priloženo prijavnino din 2, za točko in atleta ter din 5, za moštvo je poslati na naslov: SK Jugoslavija Celje, — France Dobnik, Celje, Breg 32 do 18. t. m. opoldne. Naknadne prijave kakor tudi prijave brez prijavnine se ne bodo sprejemale.

Nagrade so: pri 5 tekmovalcih v poedini disciplini dve priznanici, pri več kot 5 tekmovalcih v poedini disciplini pa tri priznanice. Tekmovanje se vrši po pravilih in pravilnikih JLAS.

Sporod in vrstni red disciplin je naslednji:

1. tek 100 m seniorji, 2. tek 100 m juniorji C, 3. met krogle seniorji, 4. met krogle juniorji C, 5. tek 3000 m seniorji, 6. skok v viš. z tal. jun. C, 7. met kladiva seniorji, 8. tek 1000 m juniorji C, 9. skok v dalj. z tal. sen. 10. met diska juniorji C 11. met diska seniorji in 12. skok v dalj. z tal. jun. C.

na zagrebškem velesejmu

17. — 26. aprila 1937.

Nobenemu sportniku in strokovnjaku ni težko ugotoviti odličnih prednosti »Standard« metornih koles napram drugim izdelkom.

Postrežba strank

I M E X, H. Artenjak, Ptuj.

[Sche]

Razpis strokovno-propagandnega pododbor SSS. Strokovno propagandni pododbor SSS razpisuje natečaj za pet najboljših radio-predavanj, v katerih je treba obravnati eno izmed tem: 1. država in sport, 2. vpliv sporta na narodno zdravje, 3. žena in sport, 4. problem amaterstva in profesionalizma v našem sportu in 5. »fair play« kot vzgojno načelo v sportu. — Delo mora obsegati šest na stroj pisanih strani z dvema vesticama razmaka. Vsa dela za nagrado je treba poslati v štirih izvodih priporočeno na naslov: Savez sportnih savezov (strokovno-propagandni odbor), Zagreb, Gunduličeva ulica 22a. Najboljša predavanja bodo nagrajena z nagradami po 300 Din. Rok za predložitve je 14. junij.

Službeno iz s. o. pri LNP. 1. Obveščajo se klubi in sodniki, da bodo redne seje s. o. odsluile vsako sredo ob 14. Vsi dopisi za s. o. naj bodo najkasneje v sredo jutri jutaj v tajništvo LNP. — 2. Službene objave s. o. bodo odsluile objavljene v službenem glasilu LNP, ki ga bodo prejimali vsi sodniki po pošti. — 3. Zabeleži se prijava sod. kand. Kuharja, ki bo prejel vsa potrebna navodila na prvem sestanku sodniških kandidatur. — 4. Zavrne se prijava sod. kand. Krljikarja in Puntarja, ker sta bila že ponovno črtana zaradi neizpolnjevanja obveznosti nasproti s. o. — 5. Kondicijski treninzi sodnikov bodo vsak četrtek

Naša velika spomladanska akcija traje zelo kratek čas!

= din 99.-

Ta praktični KADET-BOX foto-aparat obnem s tremi ISOCHROM filmi, dobite pri vsakem fototrgovcu.

Izkoristite priliko!

MALI OGLASI

Služba dobi

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Trg. zastavljenece šurjen nastavljenar, — dobi stalno boljšo mesto, Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Brivskega frizerskega pomočnika(co) mladost, katere izvirajo željezo in vodno on dajanje sprejemam takoj ali po dogovoru. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Frizerskega pomočnika(co) za damsko in moško stroko, dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Wyborry Vekoslav, Slovenjgradec.

Sobarico sprejme gostinjo v Mariboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Frizerko povzročeno v Mariboru. In manikiranje šče. Frizerski salon Franjo Holc, Špil, Narodni trg.

Fotografski pomočnik dober za pokrajine in dobo svetlobo, dobi takoj za poselitve. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Pokrajine«.

Službe išče

Vaba beseda 50 par, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik vojašnice prost, dober delavec in perfektni buštop, išče službo za takoj. Evtuelno bi prevzel tudi brivstvo v našem. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Spodoben natakar srednjih let zmogel svoje službe govori več jezikov išče stalno ali sezonsko službo nastop takoj. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Frizerka dobra delavka išče službo po možnosti v Celju. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Frizerka«.

Trgovski sotrudič verziran v vseh strokah, vojašnice prost, zanesljiv in pošten, zmogel tudi samostojnega vodstva poslovanja. Želim namestiti takoj ali 1. maja. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Zaslugež

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prevozniki Na cestni progi 18 km oddam najnižjemu ponudniku 1000 ton lesa v prevoz. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

178

Cez pol ure je zagrmelo — bum, bum! — in »Pulex« je spet odletel. Na žalost je »Profesor« Bizgec v svoji živčnosti pozabil pogledati na zemljevid, in zaradi tega so kmalu nastale siromaku velike preglavice. Ubral je bil namreč nekoliko napačno smer, ne da bi se tega zavedal.

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

Potniki

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnike za prodajo koles, motornih koles in šivalnih strojev, — sprejemam po vseh krajih. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Zastopniki(nice) V vsakem večjem mestu Jugoslavije se nudi za službe 5000 do 6000 Din mesečno. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Frizerskega pomočnika(co) za damsko in moško stroko, dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Wyborry Vekoslav, Slovenjgradec.

Sobarico sprejme gostinjo v Mariboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Frizerko povzročeno v Mariboru. In manikiranje šče. Frizerski salon Franjo Holc, Špil, Narodni trg.

Fotografski pomočnik dober za pokrajine in dobo svetlobo, dobi takoj za poselitve. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Pokrajine«.

Službe išče

Vaba beseda 50 par, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik vojašnice prost, dober delavec in perfektni buštop, išče službo za takoj. Evtuelno bi prevzel tudi brivstvo v našem. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Spodoben natakar srednjih let zmogel svoje službe govori več jezikov išče stalno ali sezonsko službo nastop takoj. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Frizerka dobra delavka išče službo po možnosti v Celju. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Frizerka«.

Trgovski sotrudič verziran v vseh strokah, vojašnice prost, zanesljiv in pošten, zmogel tudi samostojnega vodstva poslovanja. Želim namestiti takoj ali 1. maja. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Zaslugež

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prevozniki Na cestni progi 18 km oddam najnižjemu ponudniku 1000 ton lesa v prevoz. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

178

Cez pol ure je zagrmelo — bum, bum! — in »Pulex« je spet odletel. Na žalost je »Profesor« Bizgec v svoji živčnosti pozabil pogledati na zemljevid, in zaradi tega so kmalu nastale siromaku velike preglavice. Ubral je bil namreč nekoliko napačno smer, ne da bi se tega zavedal.

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

Stroji

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokomobilno prvotno, 12 atm. v najboljšem stanju, 38 km — prodam. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Singer Pfaff skromni novi šivalni stroj, poceni napredaj pri Promet (Nasprodi: Krizanske cerkve).

Frizerskega pomočnika(co) za damsko in moško stroko, dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Wyborry Vekoslav, Slovenjgradec.

Sobarico sprejme gostinjo v Mariboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Frizerko povzročeno v Mariboru. In manikiranje šče. Frizerski salon Franjo Holc, Špil, Narodni trg.

Fotografski pomočnik dober za pokrajine in dobo svetlobo, dobi takoj za poselitve. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Pokrajine«.

Službe išče

Vaba beseda 50 par, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik vojašnice prost, dober delavec in perfektni buštop, išče službo za takoj. Evtuelno bi prevzel tudi brivstvo v našem. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Spodoben natakar srednjih let zmogel svoje službe govori več jezikov išče stalno ali sezonsko službo nastop takoj. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Frizerka dobra delavka išče službo po možnosti v Celju. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Frizerka«.

Trgovski sotrudič verziran v vseh strokah, vojašnice prost, zanesljiv in pošten, zmogel tudi samostojnega vodstva poslovanja. Želim namestiti takoj ali 1. maja. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Zaslugež

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prevozniki Na cestni progi 18 km oddam najnižjemu ponudniku 1000 ton lesa v prevoz. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

178

Cez pol ure je zagrmelo — bum, bum! — in »Pulex« je spet odletel. Na žalost je »Profesor« Bizgec v svoji živčnosti pozabil pogledati na zemljevid, in zaradi tega so kmalu nastale siromaku velike preglavice. Ubral je bil namreč nekoliko napačno smer, ne da bi se tega zavedal.

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

Kapital

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

AL. PLANINŠEK Ljubljana Beethovnova ul. 14/L. Telefon 35-10. Ispoljuje nakup in prodajo hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov takoj v gotovini najbolje informacije daje brezplačno

Frizerskega pomočnika(co) za damsko in moško stroko, dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Wyborry Vekoslav, Slovenjgradec.

Sobarico sprejme gostinjo v Mariboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Frizerko povzročeno v Mariboru. In manikiranje šče. Frizerski salon Franjo Holc, Špil, Narodni trg.

Fotografski pomočnik dober za pokrajine in dobo svetlobo, dobi takoj za poselitve. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Pokrajine«.

Fotografski pomočnik dober za pokrajine in dobo svetlobo, dobi takoj za poselitve. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Pokrajine«.

Službe išče

Vaba beseda 50 par, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik vojašnice prost, dober delavec in perfektni buštop, išče službo za takoj. Evtuelno bi prevzel tudi brivstvo v našem. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Spodoben natakar srednjih let zmogel svoje službe govori več jezikov išče stalno ali sezonsko službo nastop takoj. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Frizerka dobra delavka išče službo po možnosti v Celju. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Frizerka«.

Trgovski sotrudič verziran v vseh strokah, vojašnice prost, zanesljiv in pošten, zmogel tudi samostojnega vodstva poslovanja. Želim namestiti takoj ali 1. maja. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Zaslugež

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prevozniki Na cestni progi 18 km oddam najnižjemu ponudniku 1000 ton lesa v prevoz. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

178

Cez pol ure je zagrmelo — bum, bum! — in »Pulex« je spet odletel. Na žalost je »Profesor« Bizgec v svoji živčnosti pozabil pogledati na zemljevid, in zaradi tega so kmalu nastale siromaku velike preglavice. Ubral je bil namreč nekoliko napačno smer, ne da bi se tega zavedal.

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

Pri polni nevrasteniji

uporablja se fiziološki ekstrakt iz žleze močnih in zdravih živali (»Kalefluid«). — Zahtevajte brezplačno podrobno literaturo: Beograd, Masarykova 9, tel. 25981. Miloš Marković. — »KALEFLUID« se prodaja v lekarnah. Reg. S. br. 5300/32.

Lokali

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Lokal dobro vpeljan za mesarstvo, trgovski in stanovanjski, v središču mesta. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Posest

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje številne parcel kompleksov, posesti, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš ter vil in a napredaj gradbeni strokovni in izobraženi posredovalci. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

Frizerskega pomočnika(co) za damsko in moško stroko, dobro moč sprejemam takoj ali po dogovoru. Wyborry Vekoslav, Slovenjgradec.

Sobarico sprejme gostinjo v Mariboru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Službe išče

Vaba beseda 50 par, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din; najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik vojašnice prost, dober delavec in perfektni buštop, išče službo za takoj. Evtuelno bi prevzel tudi brivstvo v našem. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Spodoben natakar srednjih let zmogel svoje službe govori več jezikov išče stalno ali sezonsko službo nastop takoj. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Frizerka dobra delavka išče službo po možnosti v Celju. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Frizerka«.

Trgovski sotrudič verziran v vseh strokah, vojašnice prost, zanesljiv in pošten, zmogel tudi samostojnega vodstva poslovanja. Želim namestiti takoj ali 1. maja. Cenjene poudar na ogl. odd. Jutra pod »Natakar«.

Zaslugež

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prevozniki Na cestni progi 18 km oddam najnižjemu ponudniku 1000 ton lesa v prevoz. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

G. Th. Rotman:

Profesor Bizgec gre na potovanje okoli sveta

178

Cez pol ure je zagrmelo — bum, bum! — in »Pulex« je spet odletel. Na žalost je »Profesor« Bizgec v svoji živčnosti pozabil pogledati na zemljevid, in zaradi tega so kmalu nastale siromaku velike preglavice. Ubral je bil namreč nekoliko napačno smer, ne da bi se tega zavedal.

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

178

Sobe išče

Iščem sobo s 2 posteljama (ali s divanom) s posebnim vzhodom v središču mesta. Poudar na ogl. odd. Jutra pod »V Ljubljani«.

KLIŠEJE

Beseda 1 Din, davak 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5